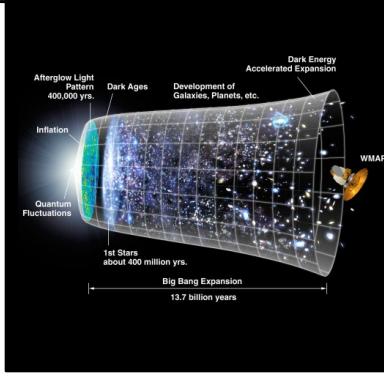

Det tidligste Liv

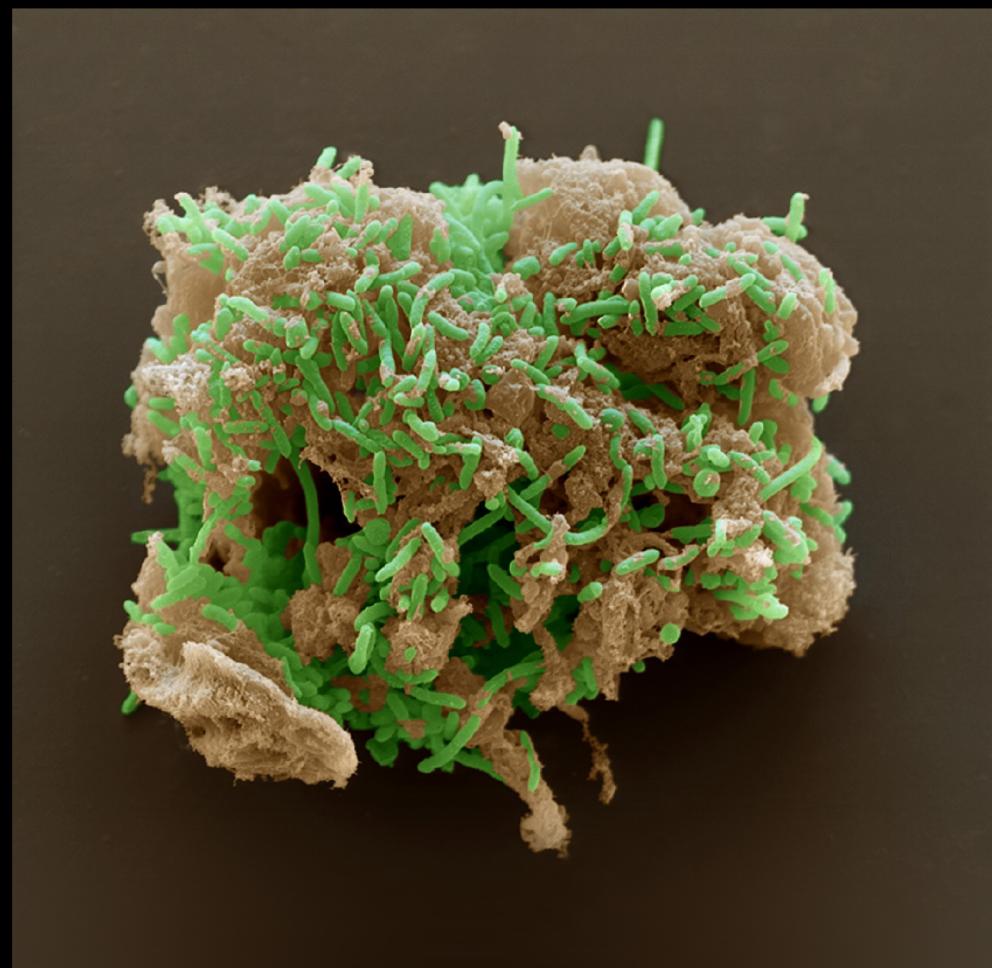

Tais W. Dahl

Lektor, Geobiologi, GLOBE Institute, Københavns Universitet
Adjungeret professor, China University of Geosciences, Wuhan

mikrober

En verden af ~~liv~~

Båndet jernmalm

2.7 Ga
Båndet jernmalm
Ontario, Canada

Hamersley Iron Formation

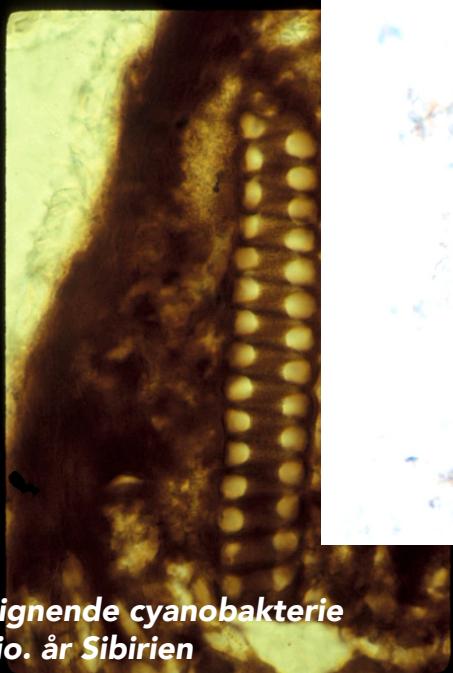
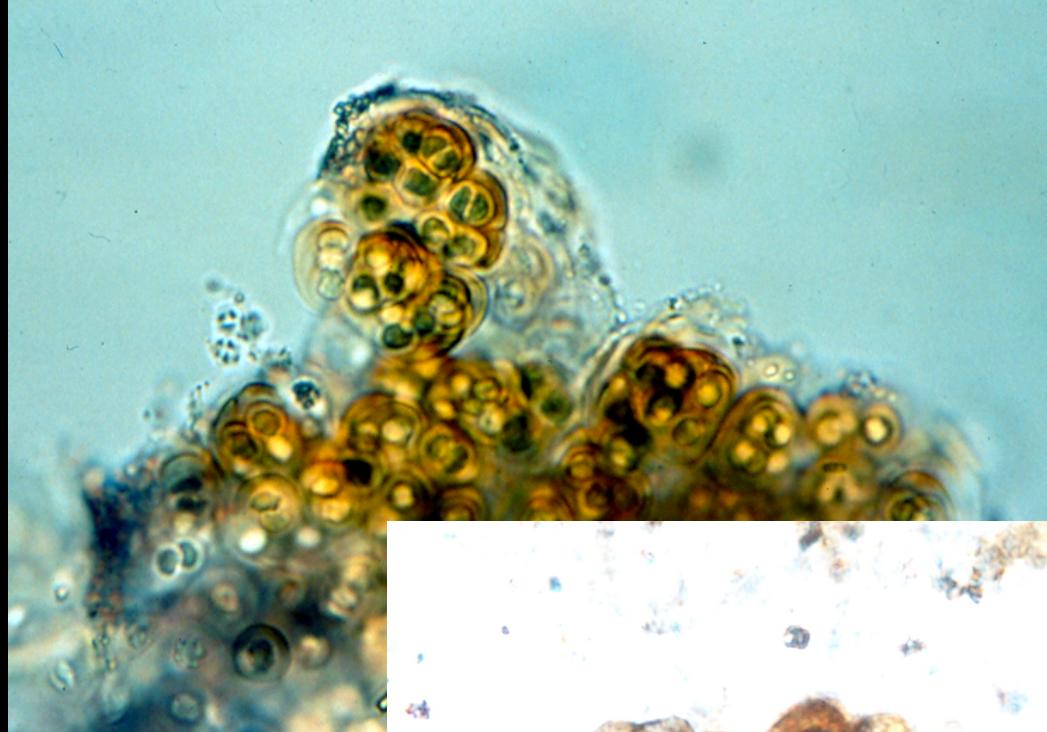

Ca. 600 millioner år gammel havbund

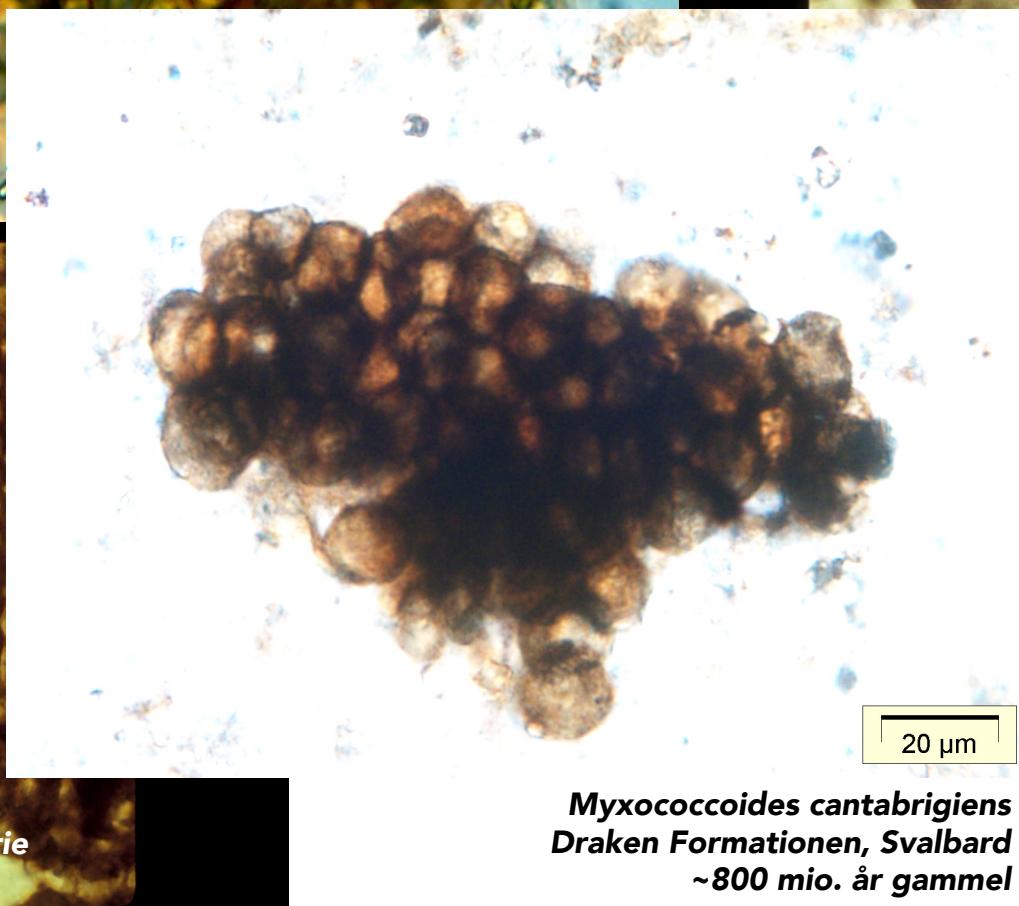
Huqf Supergroup, Oman, 2009

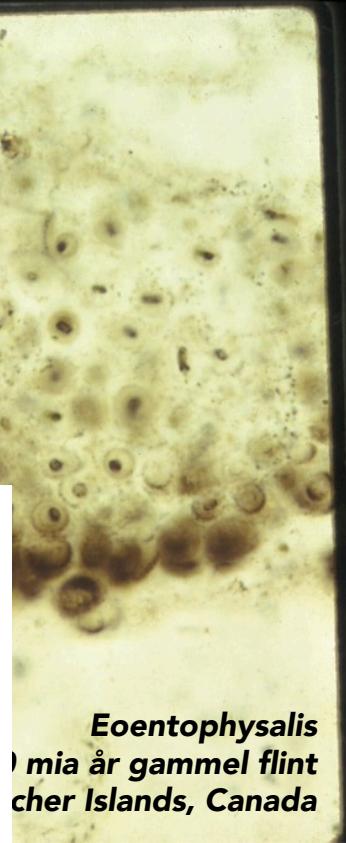

Spirogyra-lignende cyanobakterie
635-542 mio. år Sibirien

Myxococcoides cantabrigiensis
Draken Formationen, Svalbard
~800 mio. år gammel

Eoentophysalis
~800 milj. år gammel flint
Ischer Islands, Canada

Grypania

det ældste eukaryote fossil?

1,87 mia år gammel

1,45 mia. år gammel

**Jorden
635 mio. år siden**

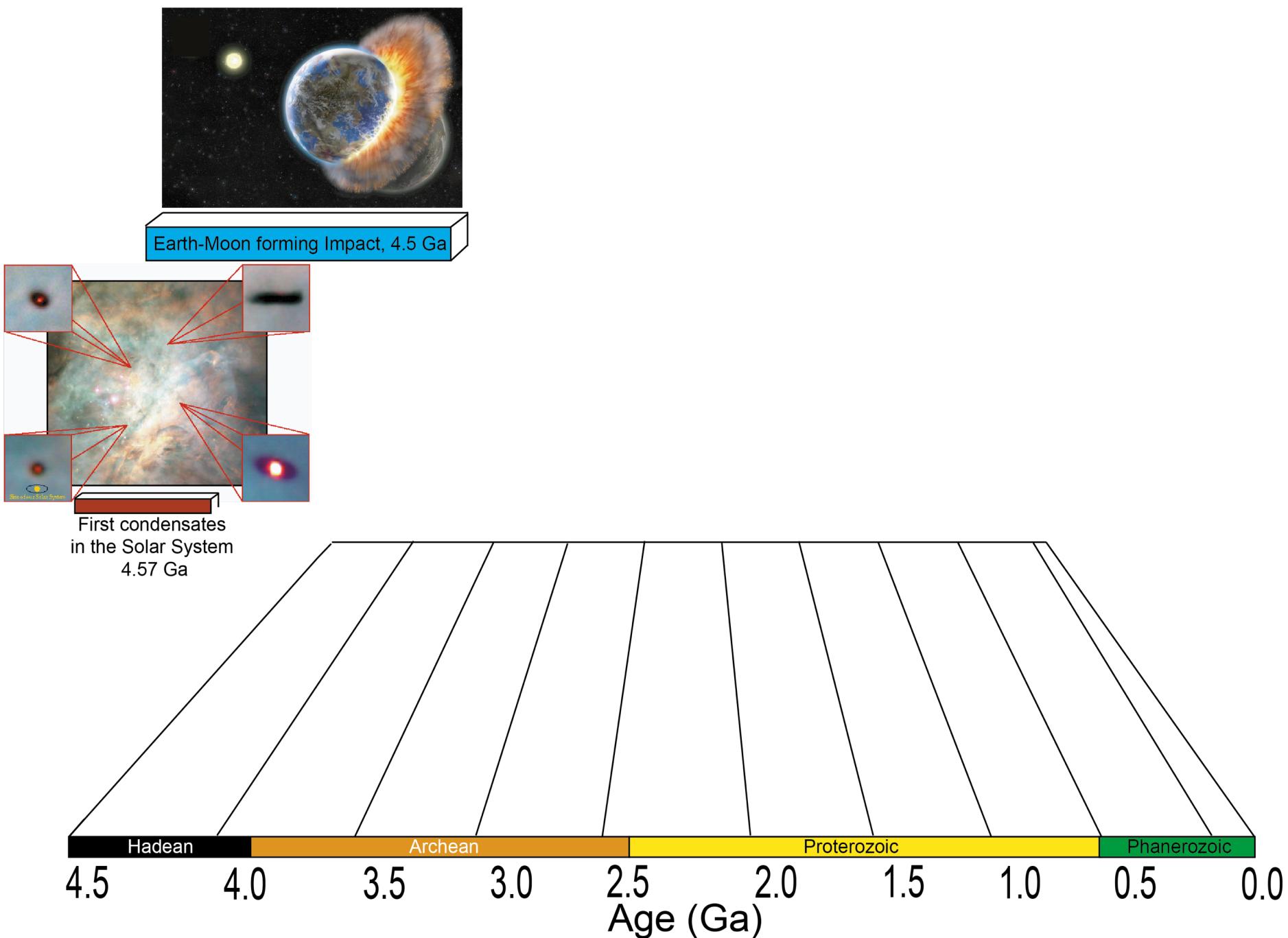
ALL RIGHTS RESERVED

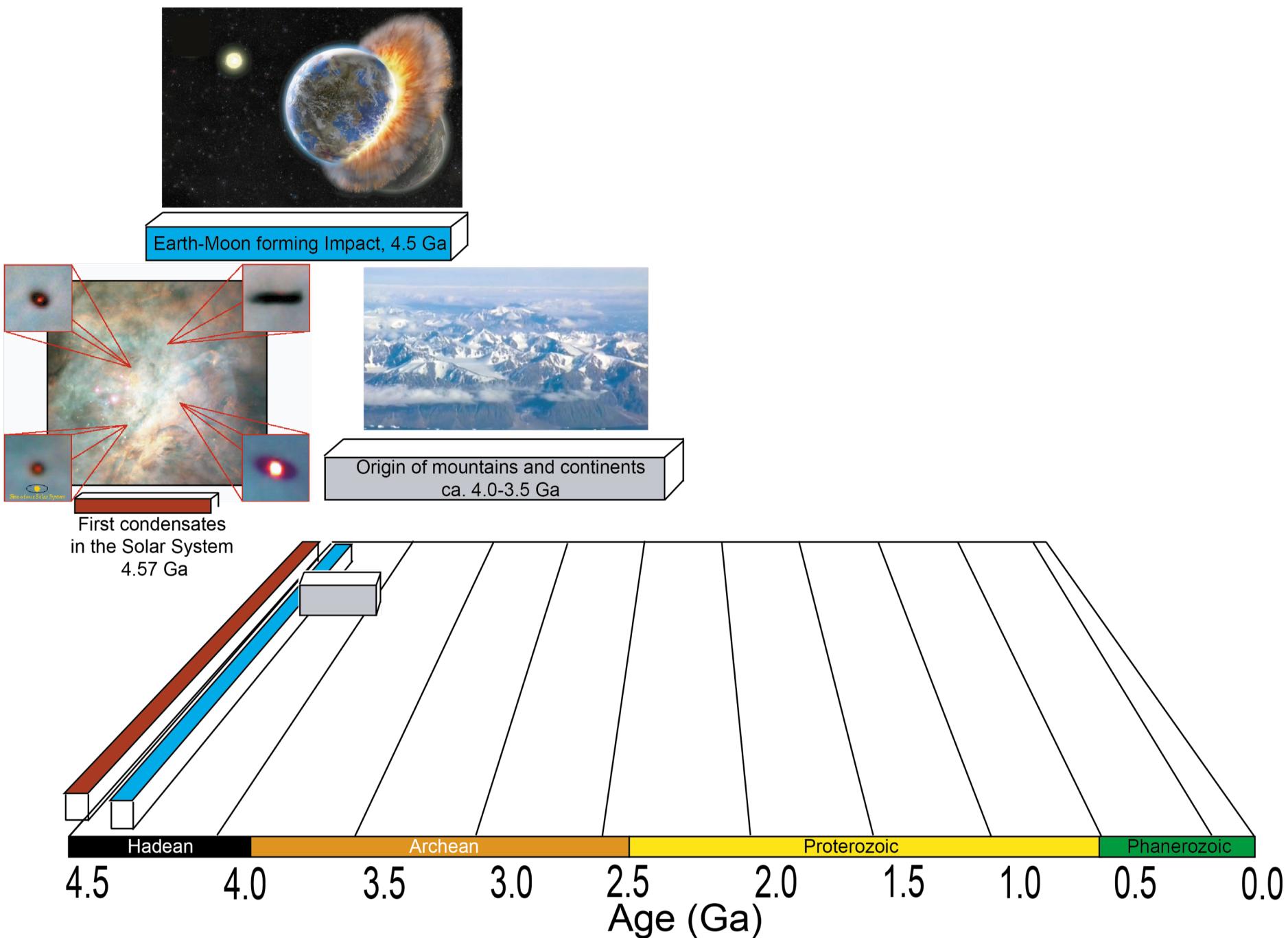

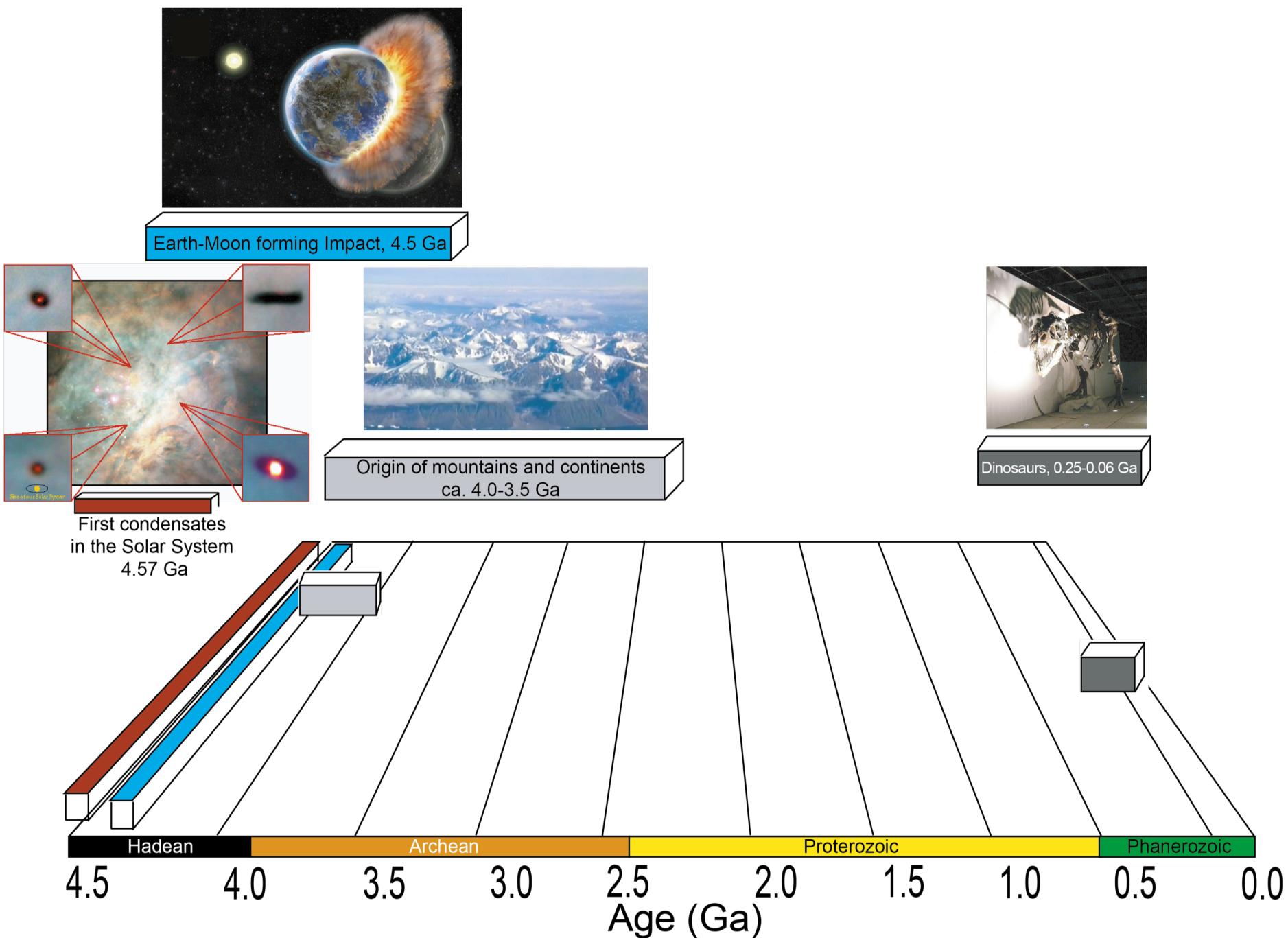
***Jorden
600 mio. år siden***

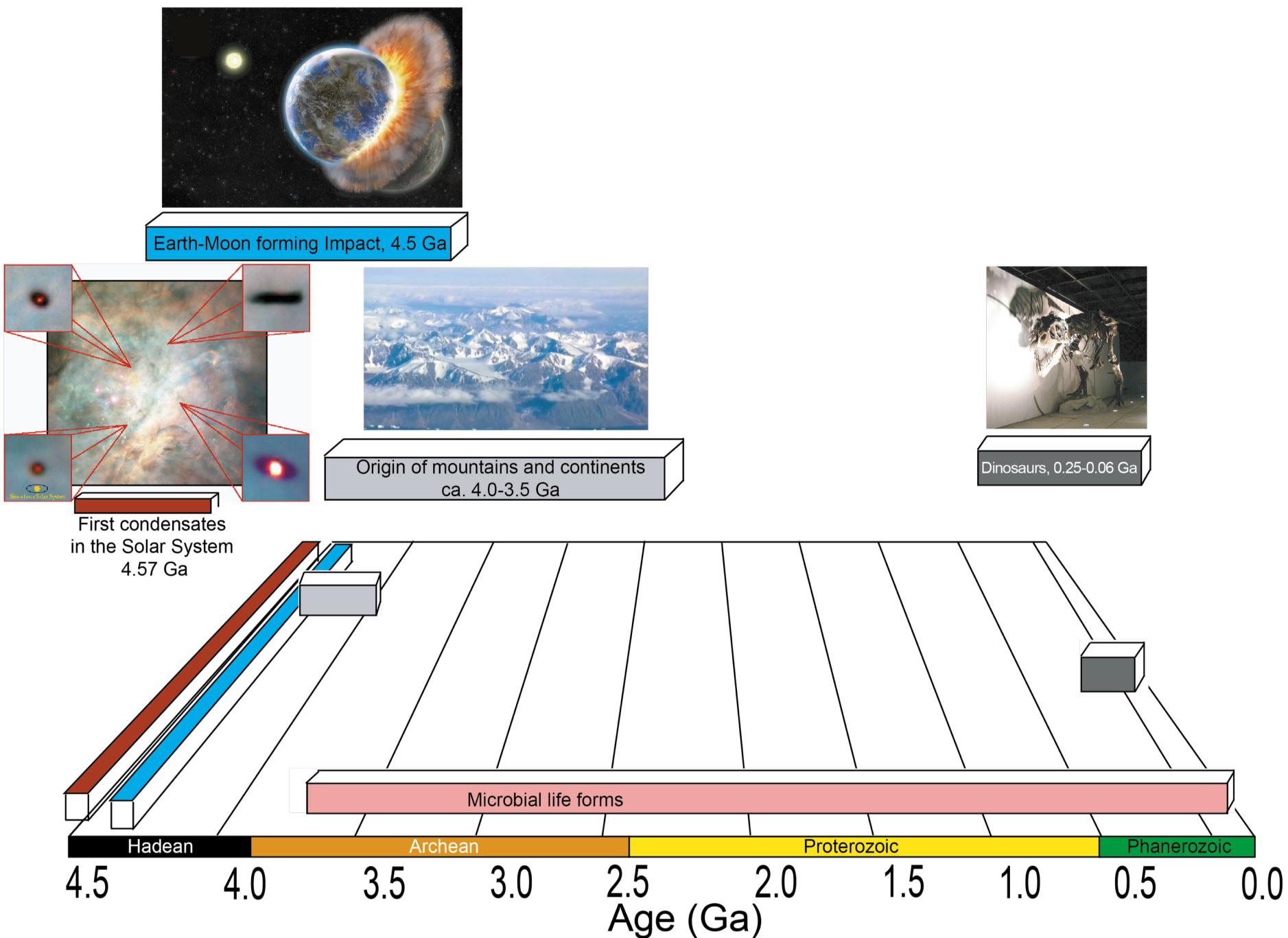

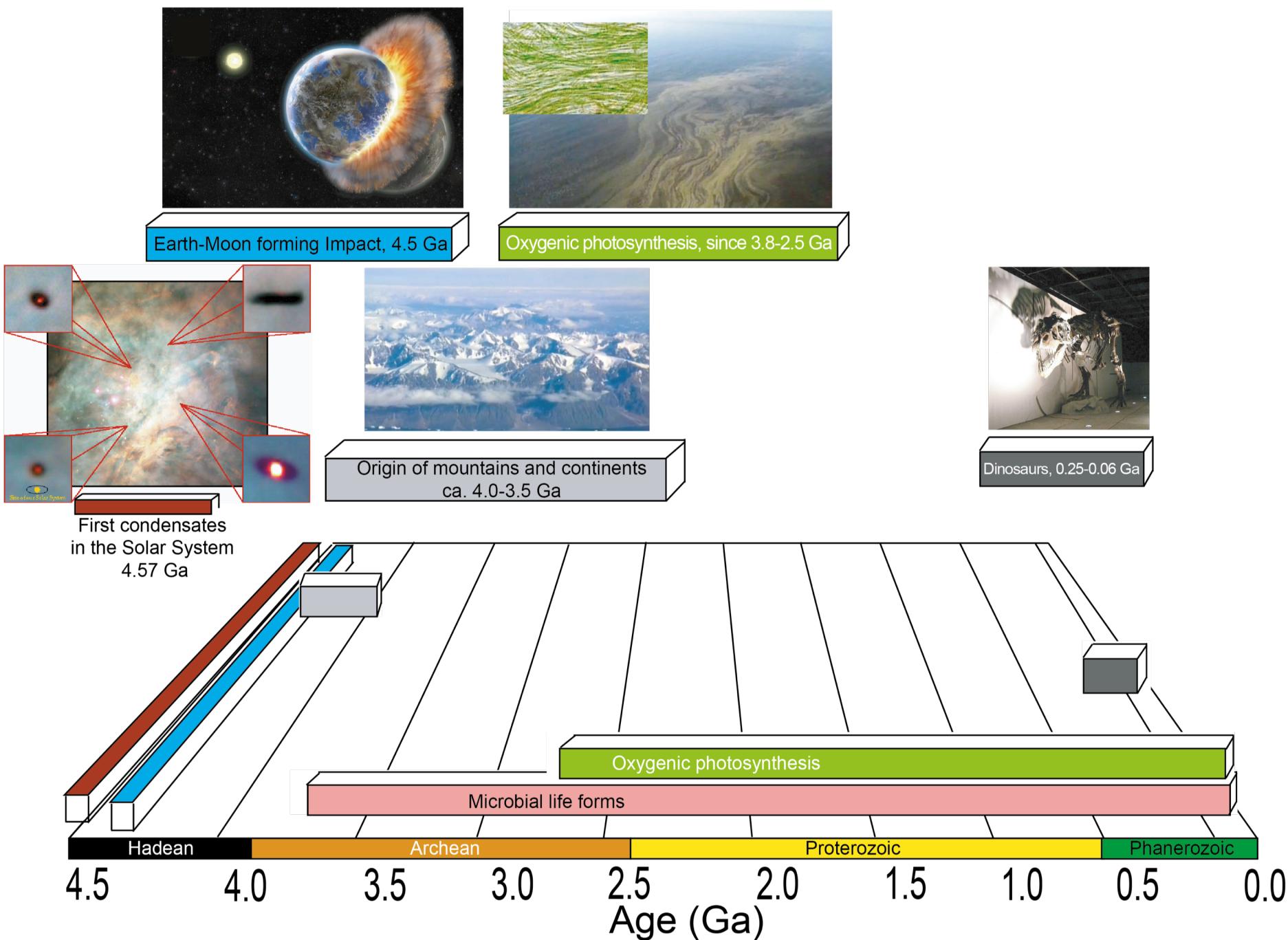
Hvornår opstod
det første liv?

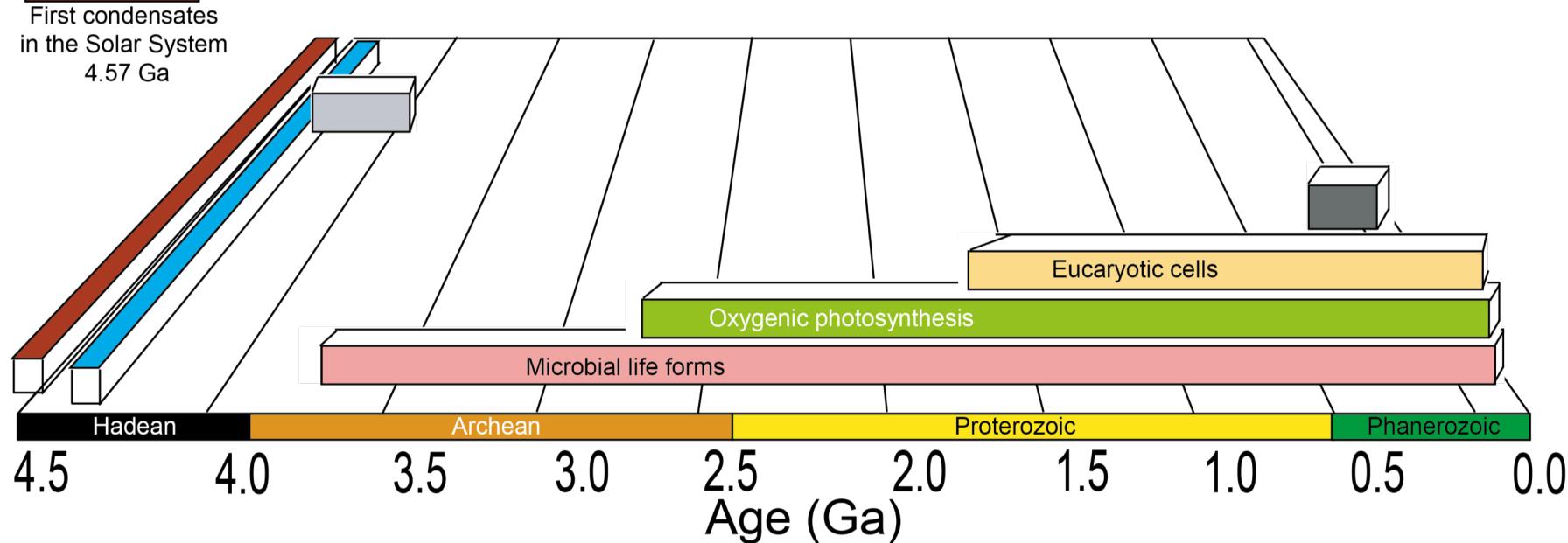
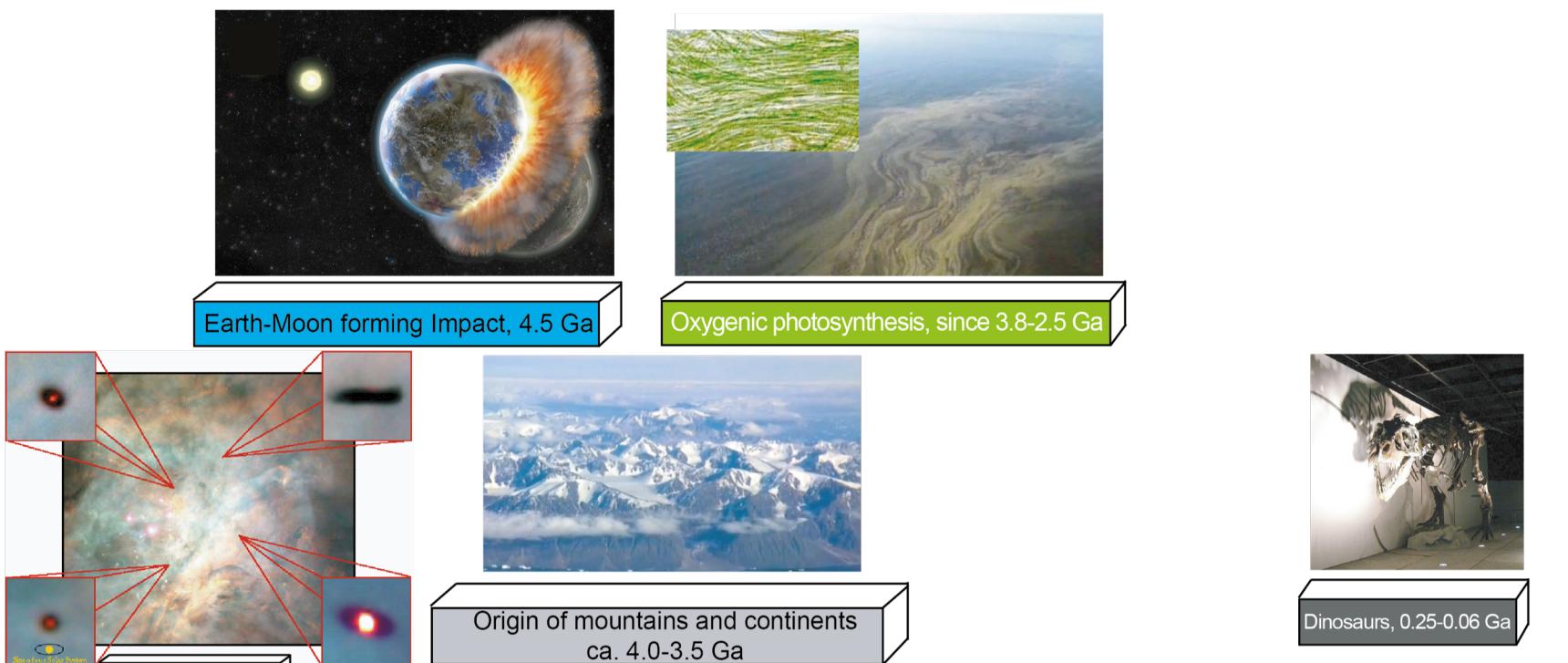

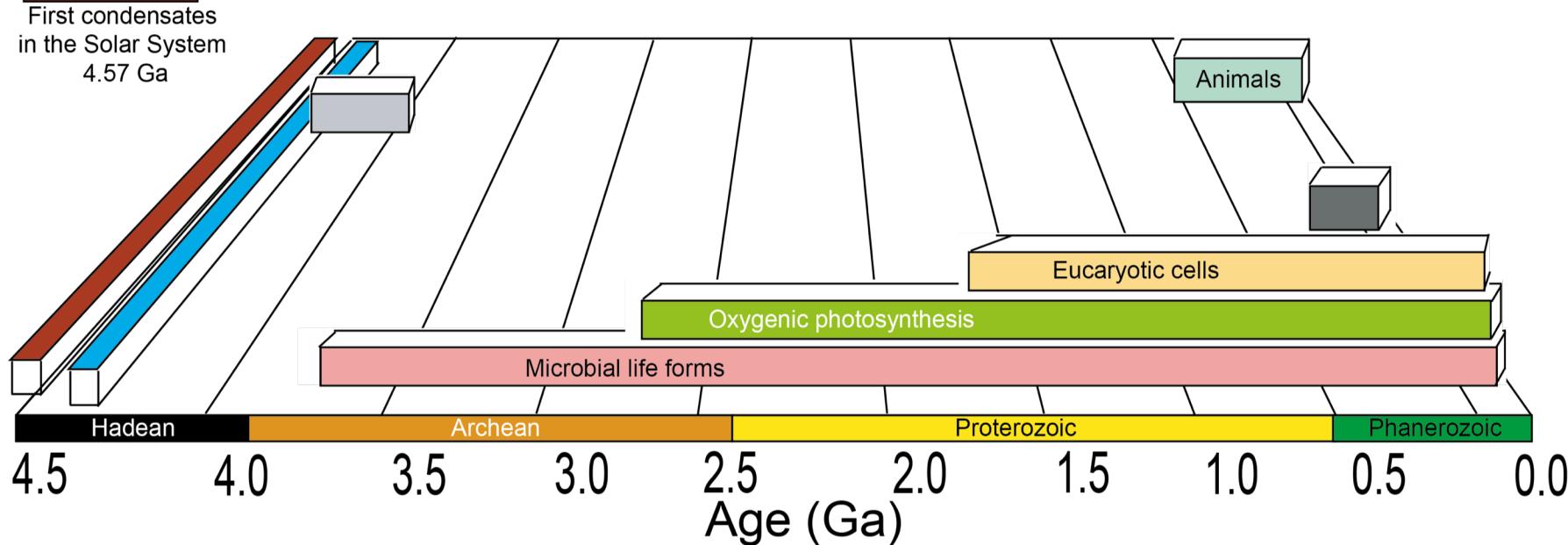
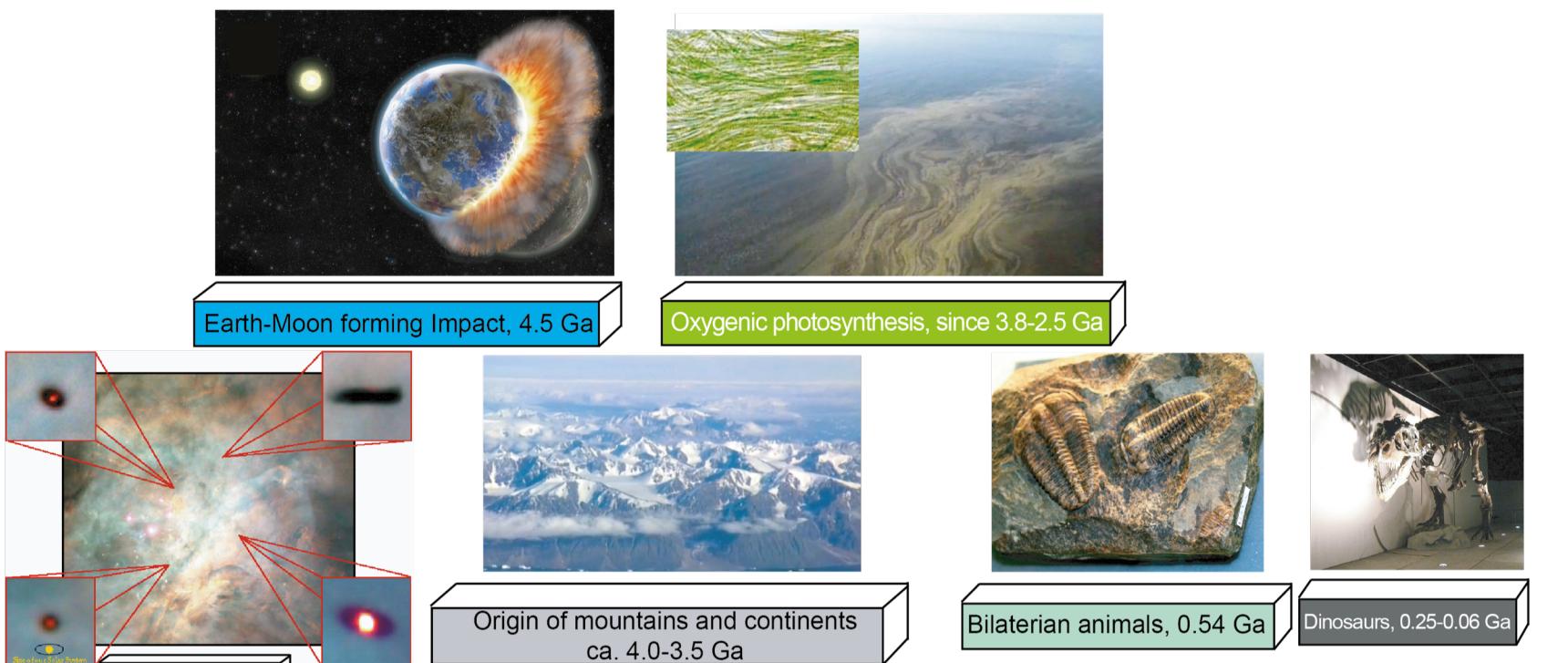

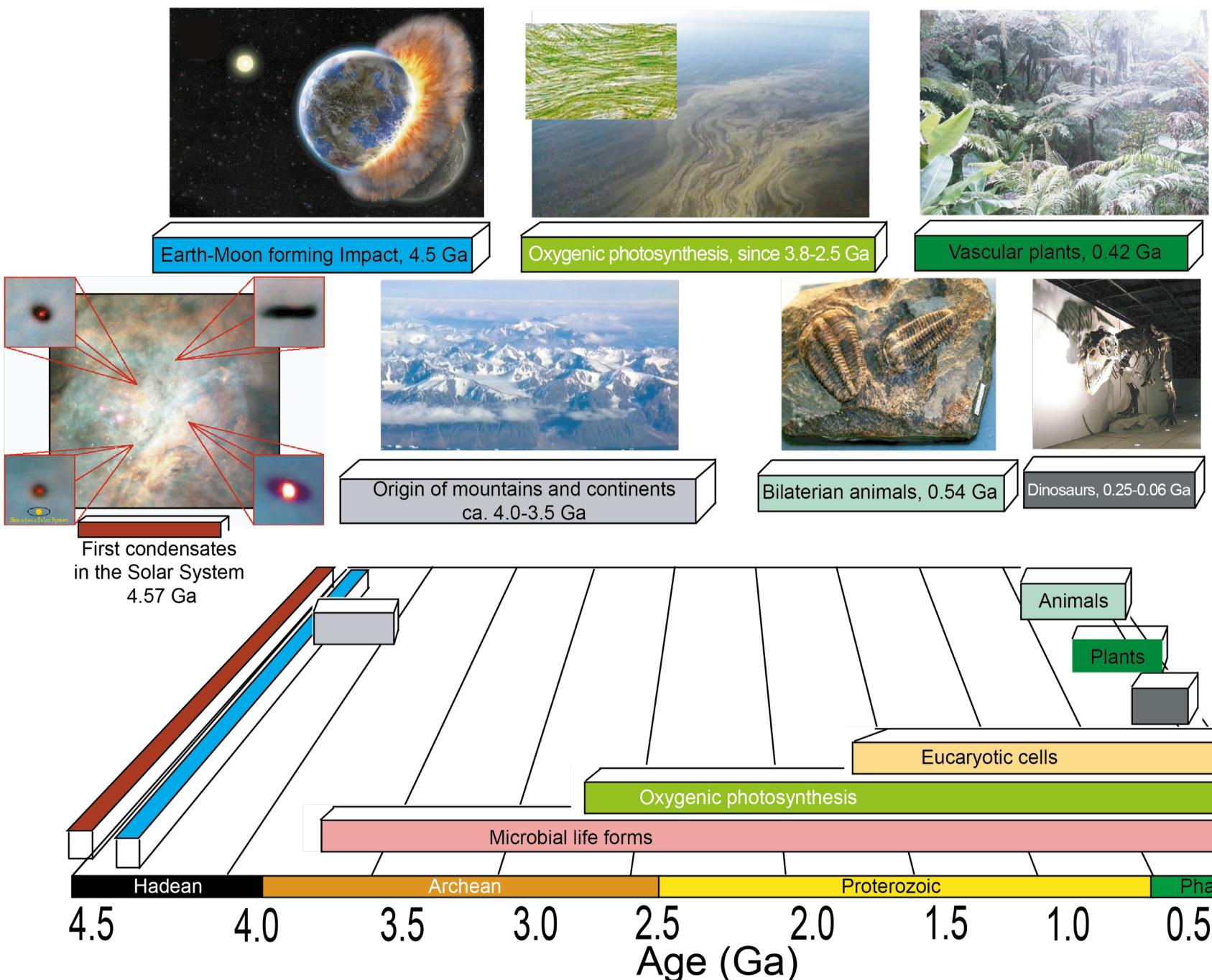

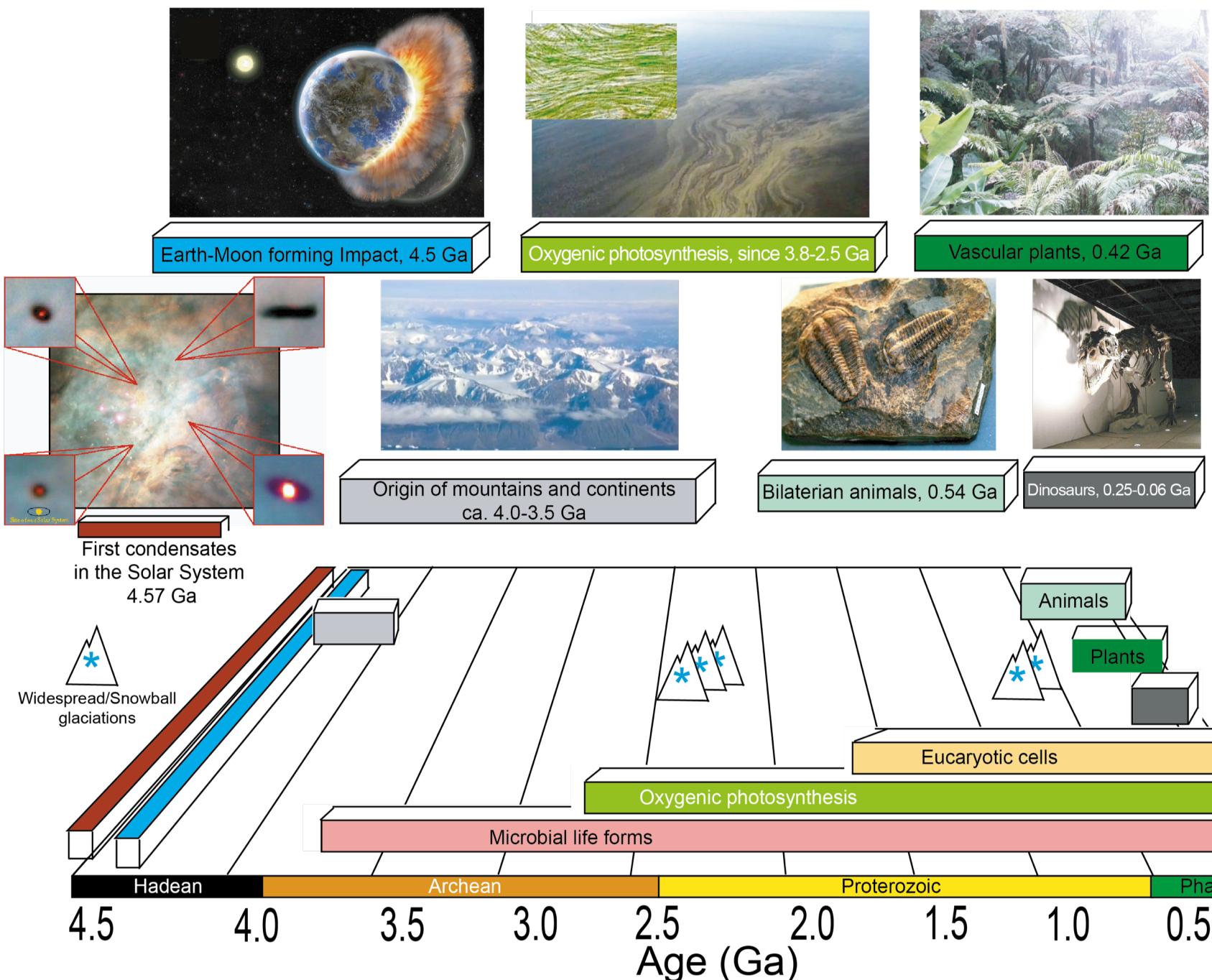

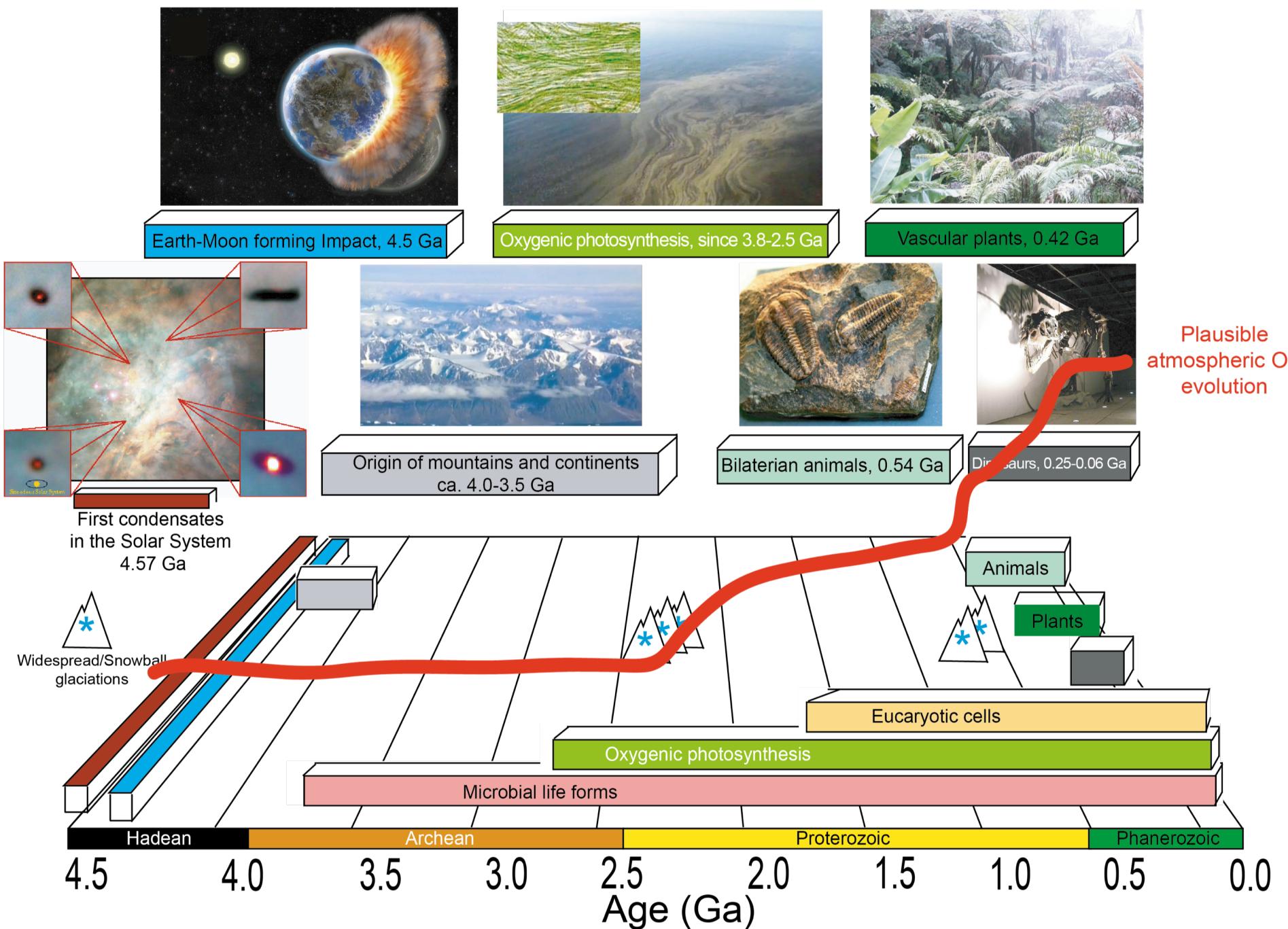

Betingelser for Liv

- Flydende vand (H_2O , $T = 0-100^{\circ}C$)
- Energikilde (Sollys eller kemisk energi)
- Kulstofkilde (organiske forbindelser, CO_2)

Båndet jernmalm

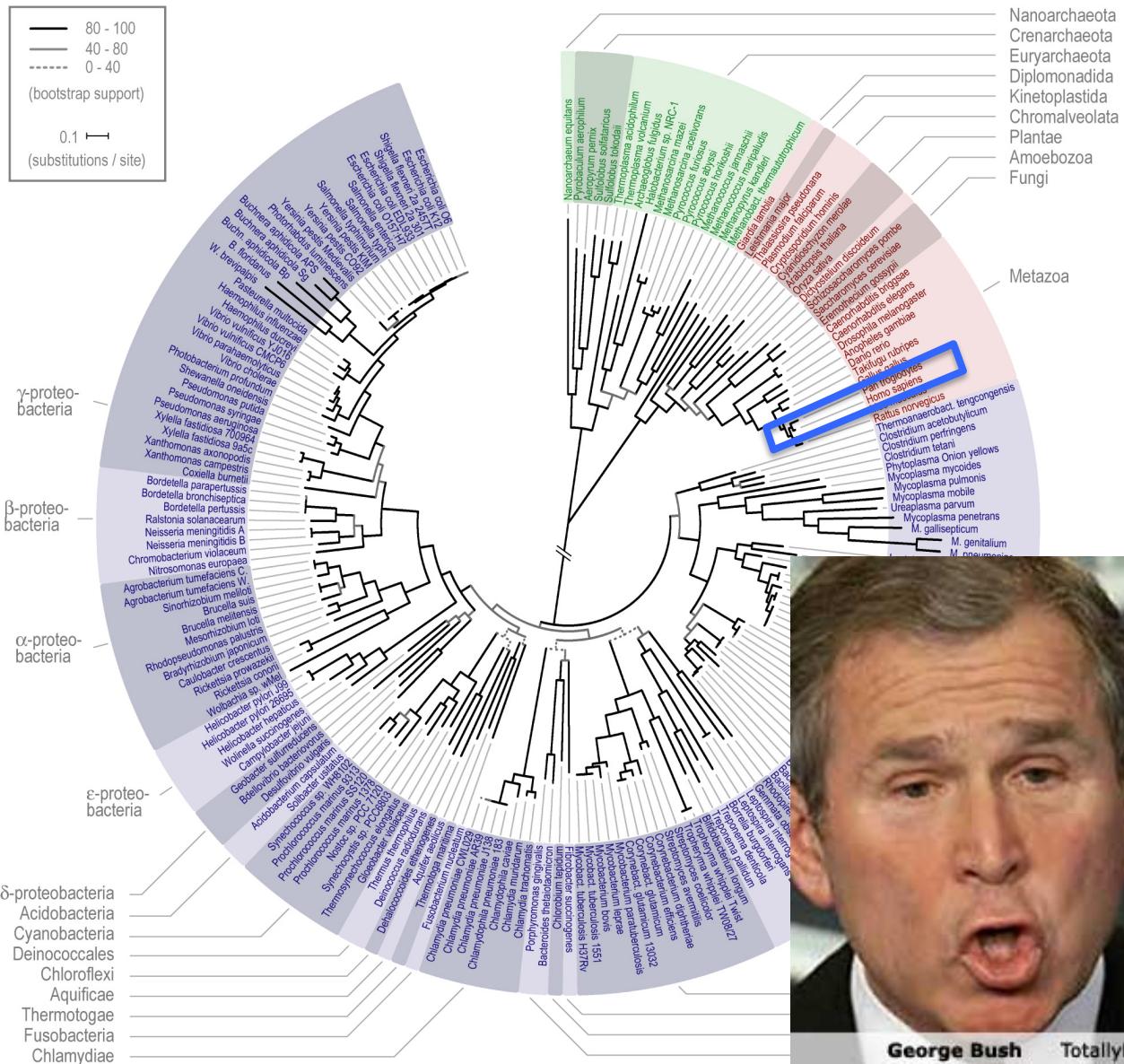
Hvad er liv?

Liv = stofskifte + hukommelse

(omsætning af energi)

(opskrift til den næste generation)

Hukommelse (den genetiske kode)

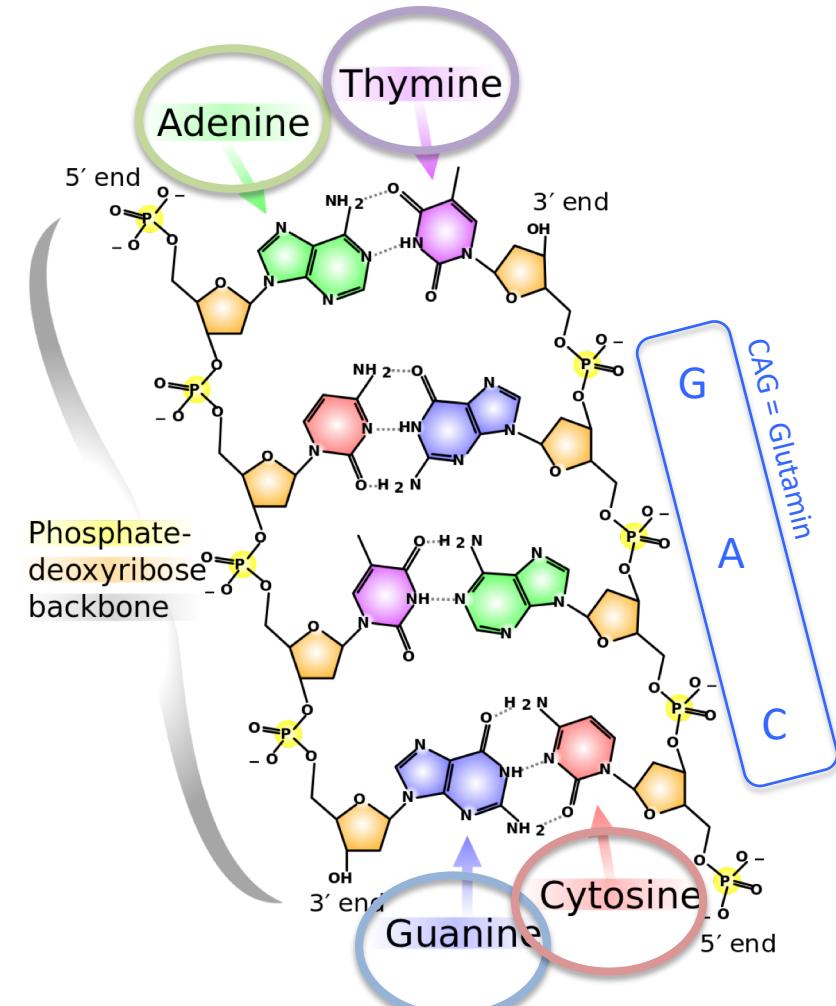
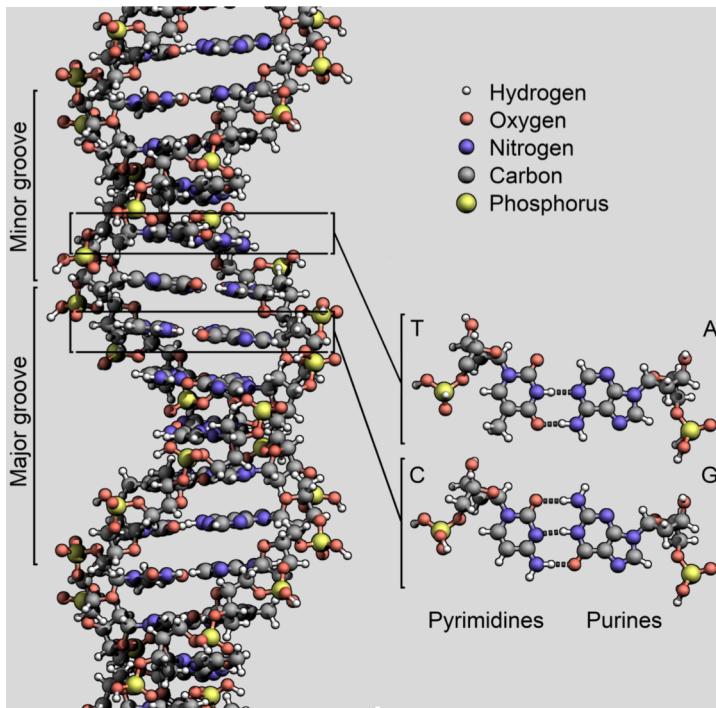
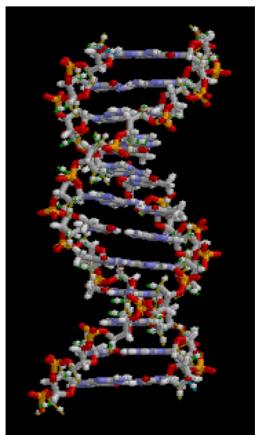

George Bush

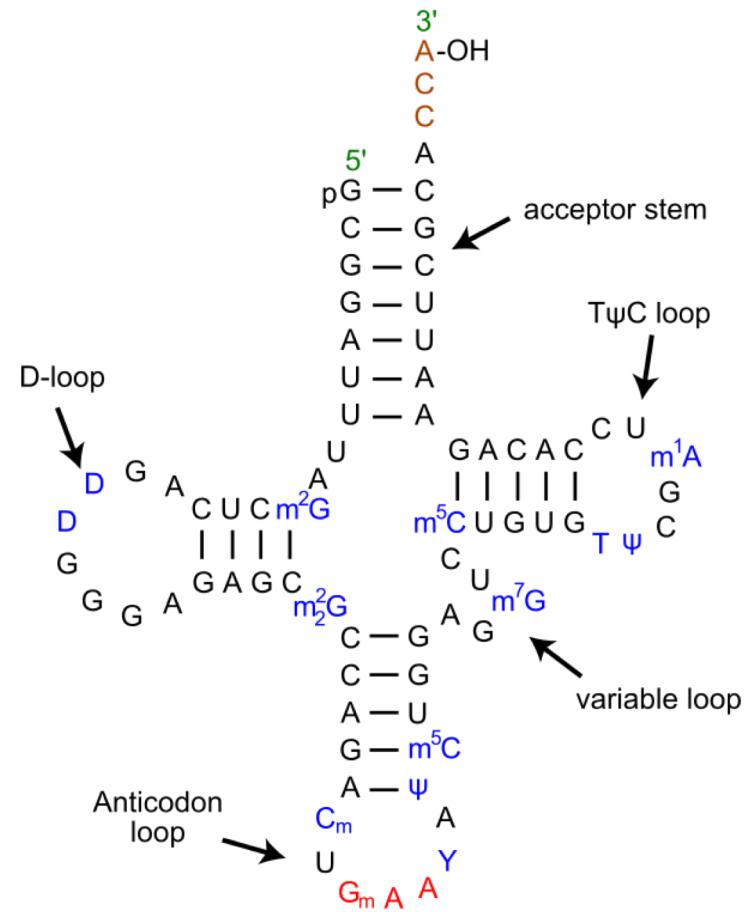
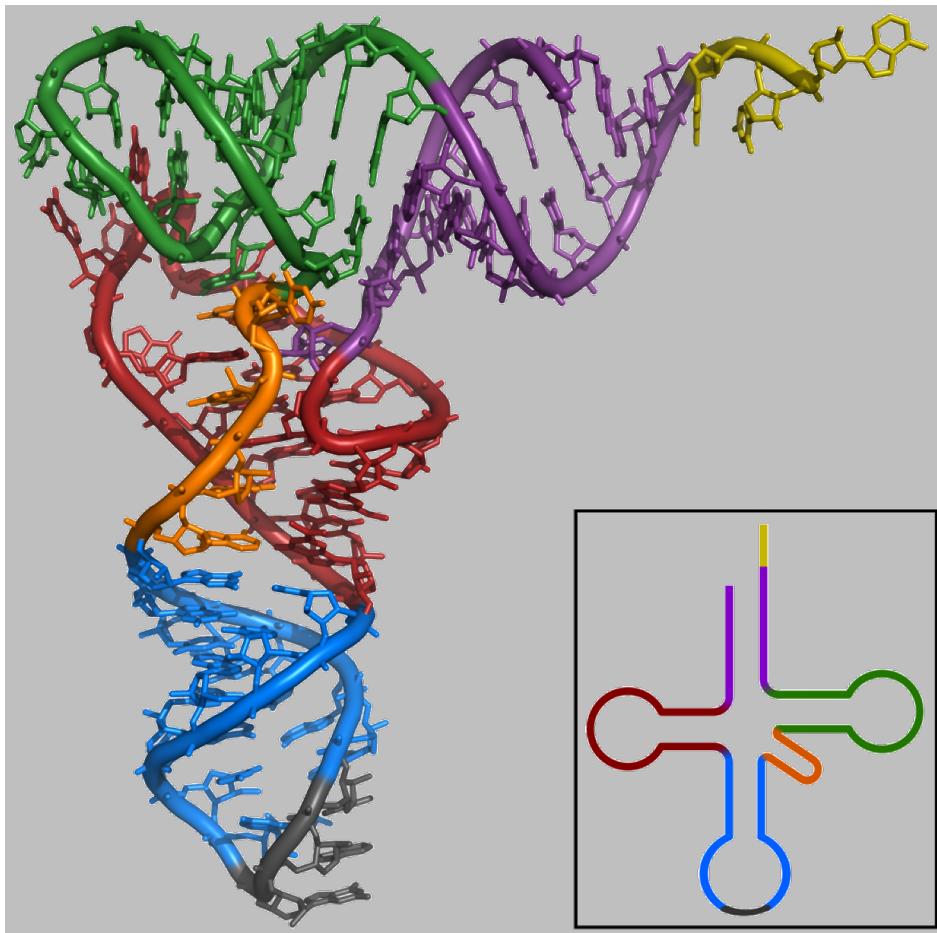

Chimpanzee

Fælles kode: DNA

RNA (Ribonucleic Acid)

RNA kan både bære og omsætte genetisk information
(DNA) (enzym)

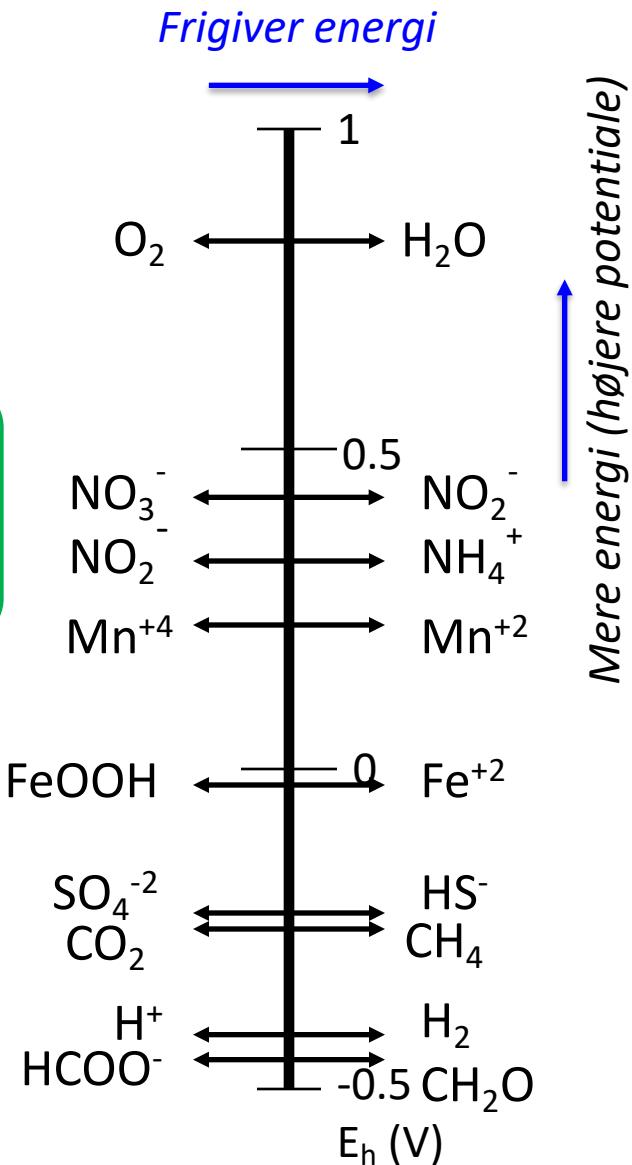
Stofskifte – Hvad er det?

To eksempler:

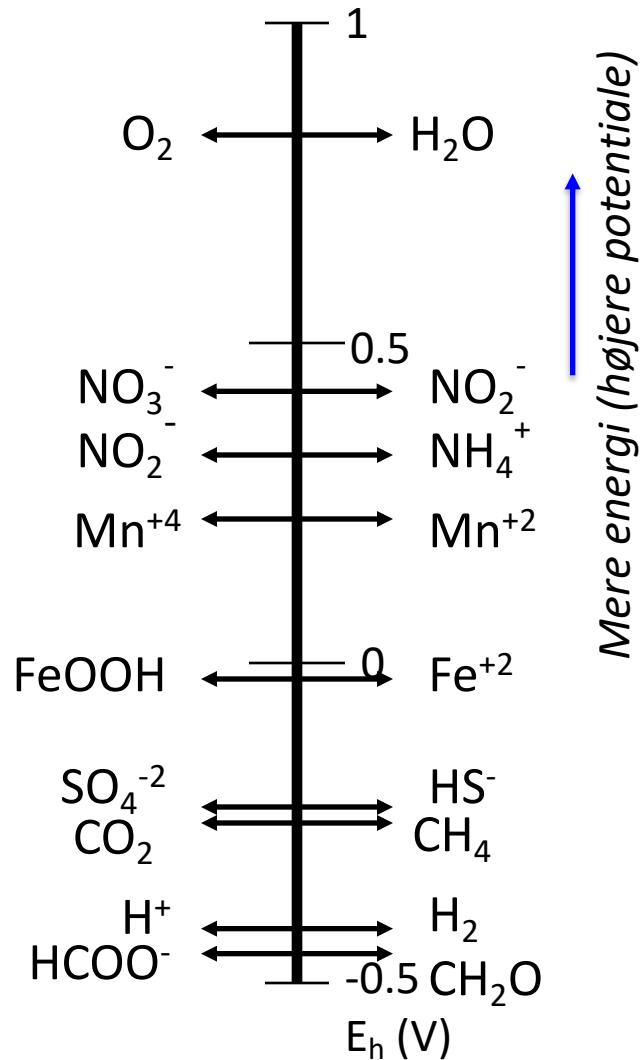
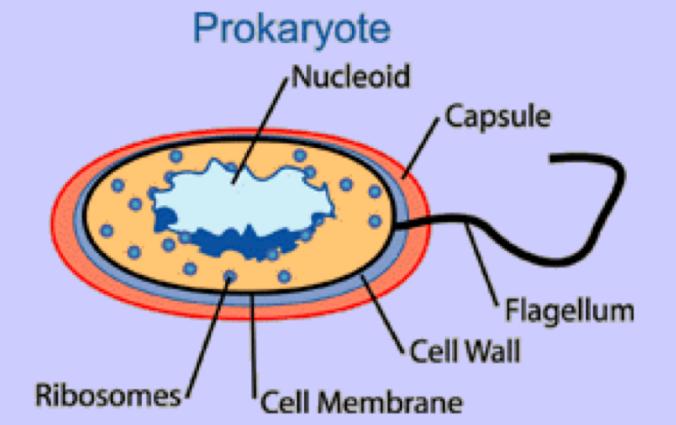
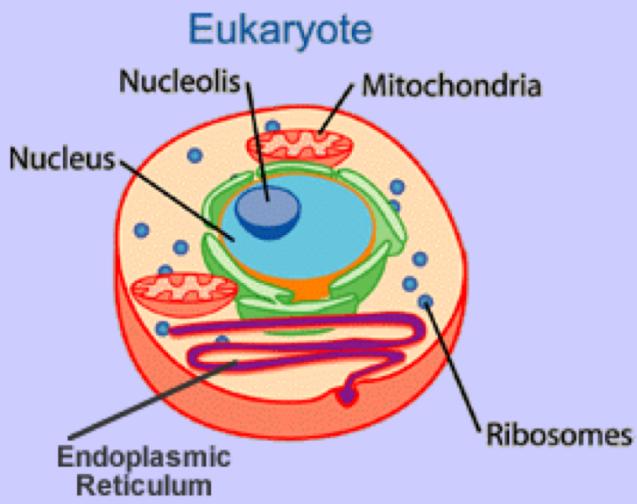
Aerob fotosyntese (med ilt)

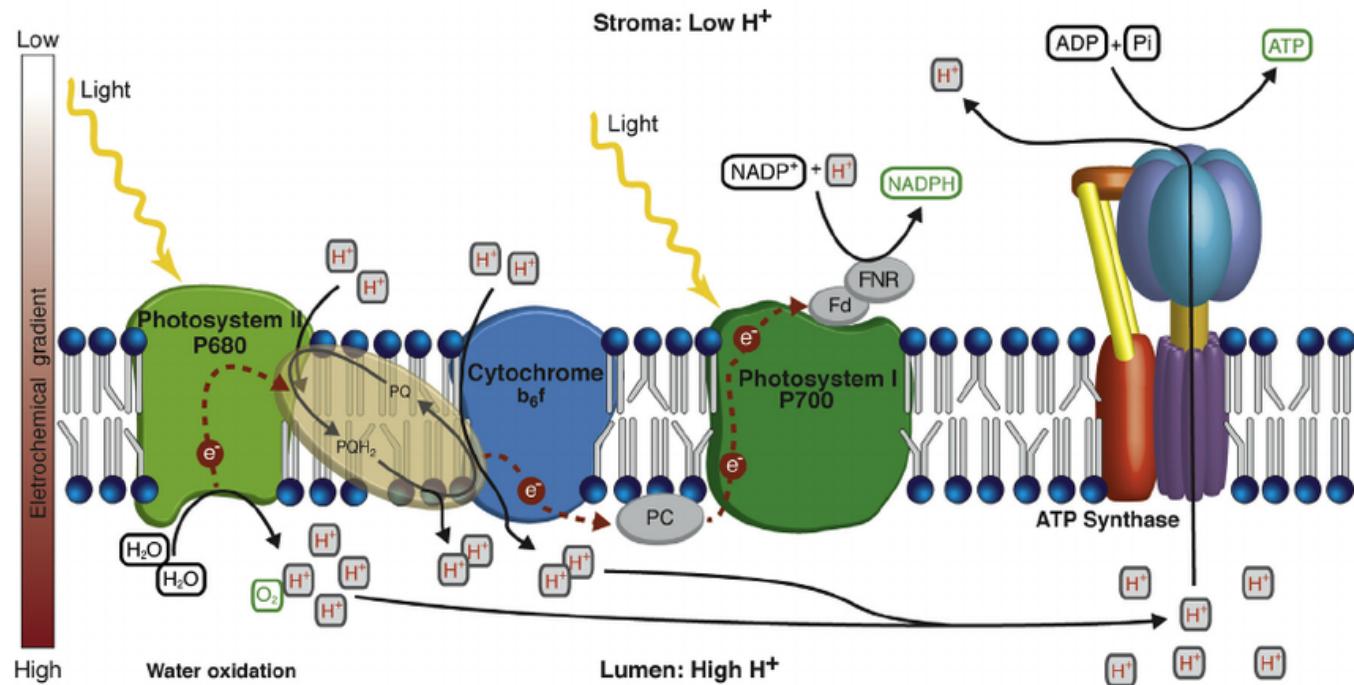
Aerob forbrænding (med ilt)

Aerob forbrænding (med ilt)

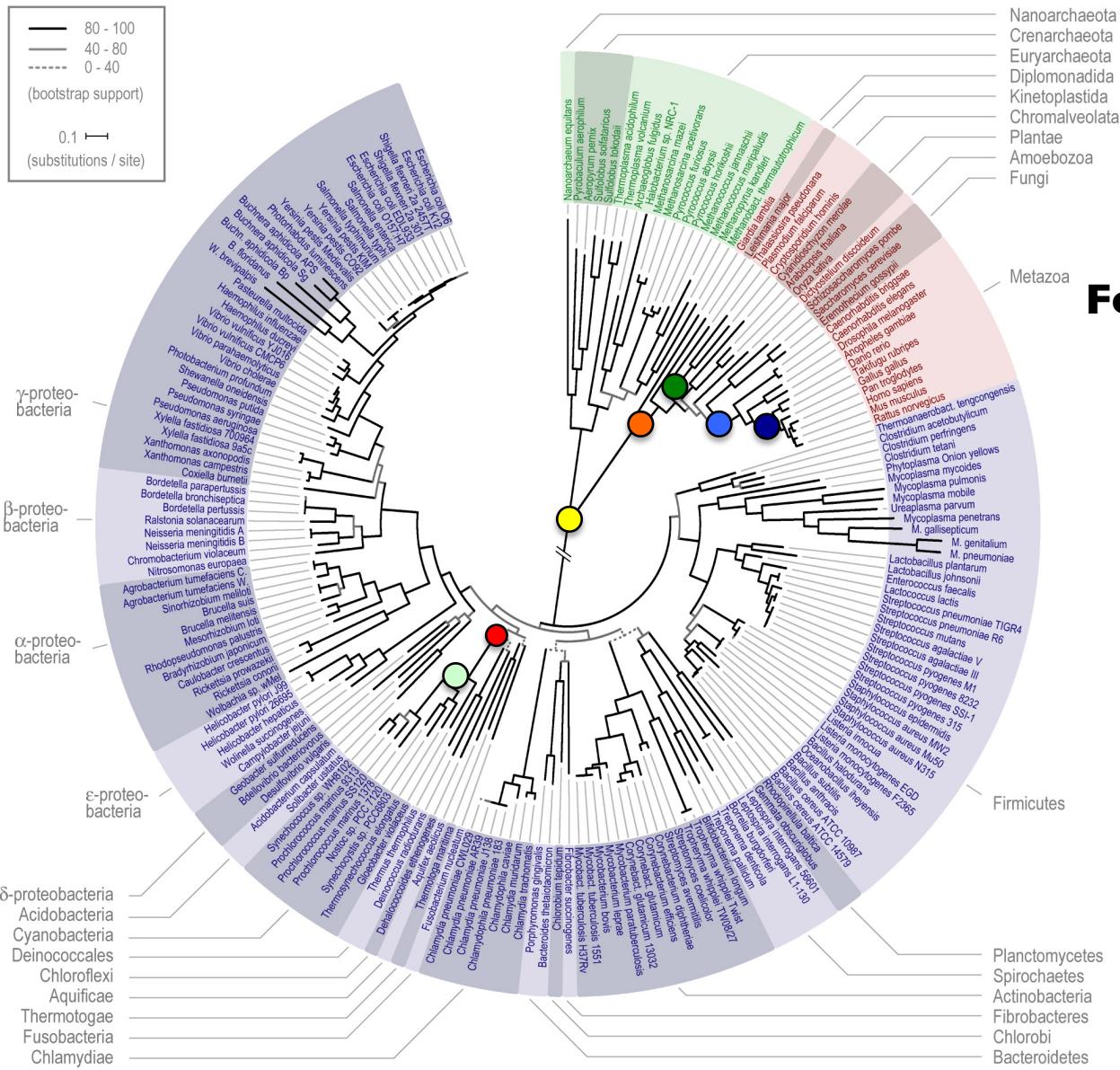

Aerob fotosyntese (med ilt)

Hvad var det første liv?

Livets træ

Livets træ (slægtskab)

Bacteria

Spirochetes
Proteobacteria
Cyanobacteria
Planctomyces
Bacteroides
Cytophaga
Thermotoga
Aquifex

Archaea

Green filamentous bacteria
Gram positives
Methanobacterium
Methanococcus
T. celer
Thermoproteus
Pyrodictium

Eukaryota

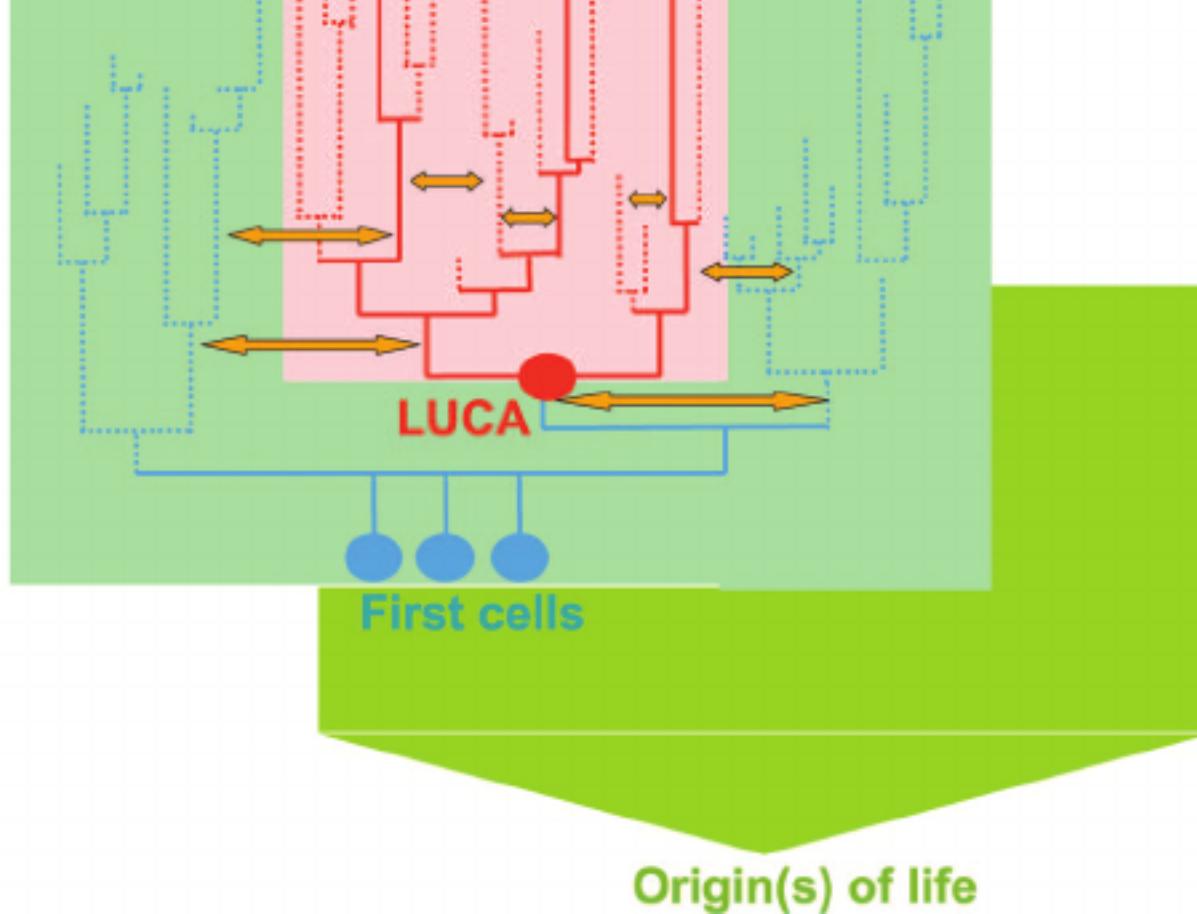
Entamoeba
Halophiles
Slime molds
Animals
Fungi
Plants
Ciliates
Flagellates
Trichomonads
Microsporidia
Diplomonads

Last Universal Common Ancestor

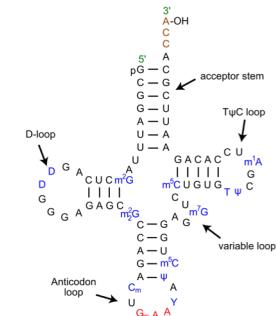
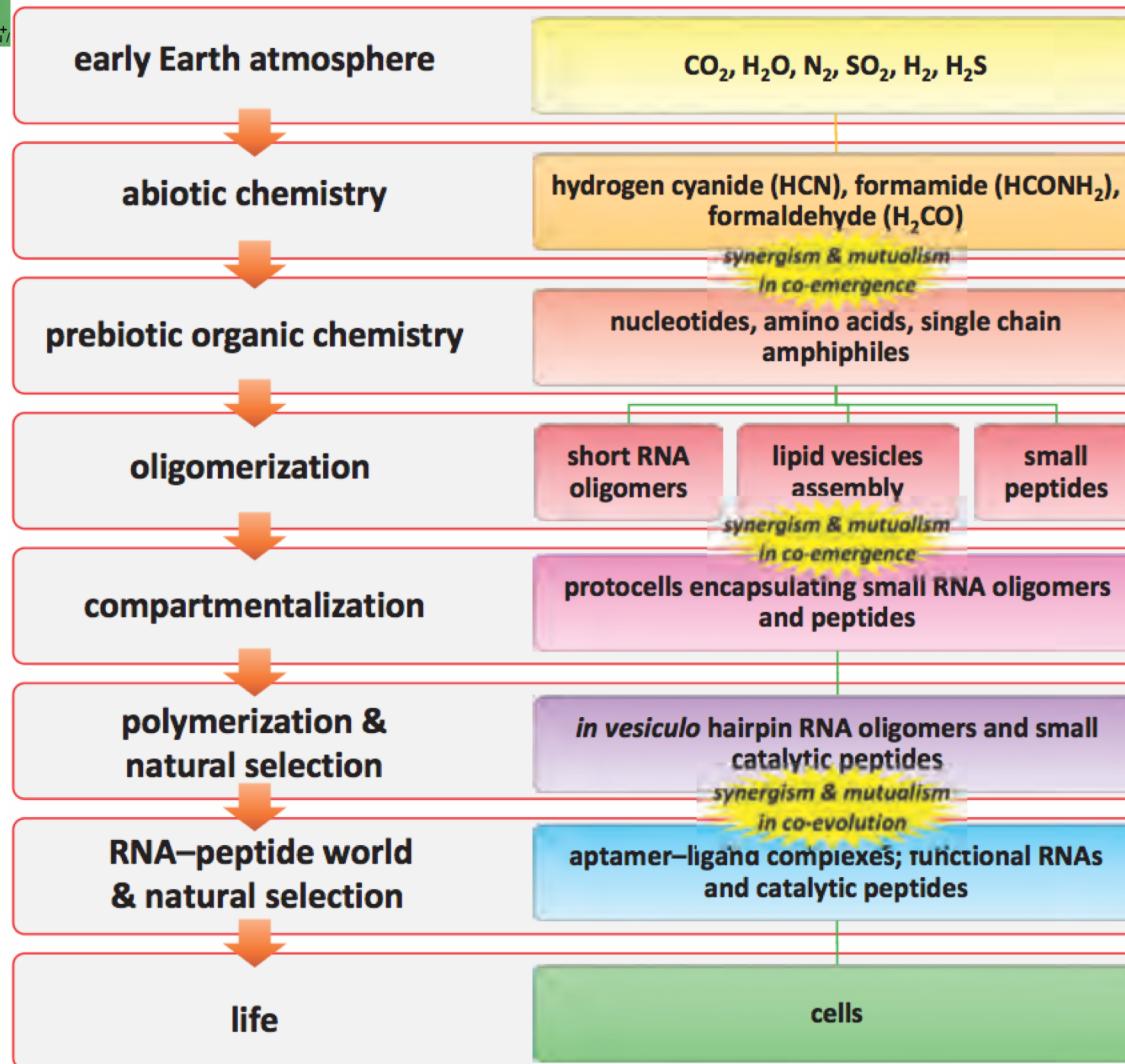
LUCA

3 life domains

Today

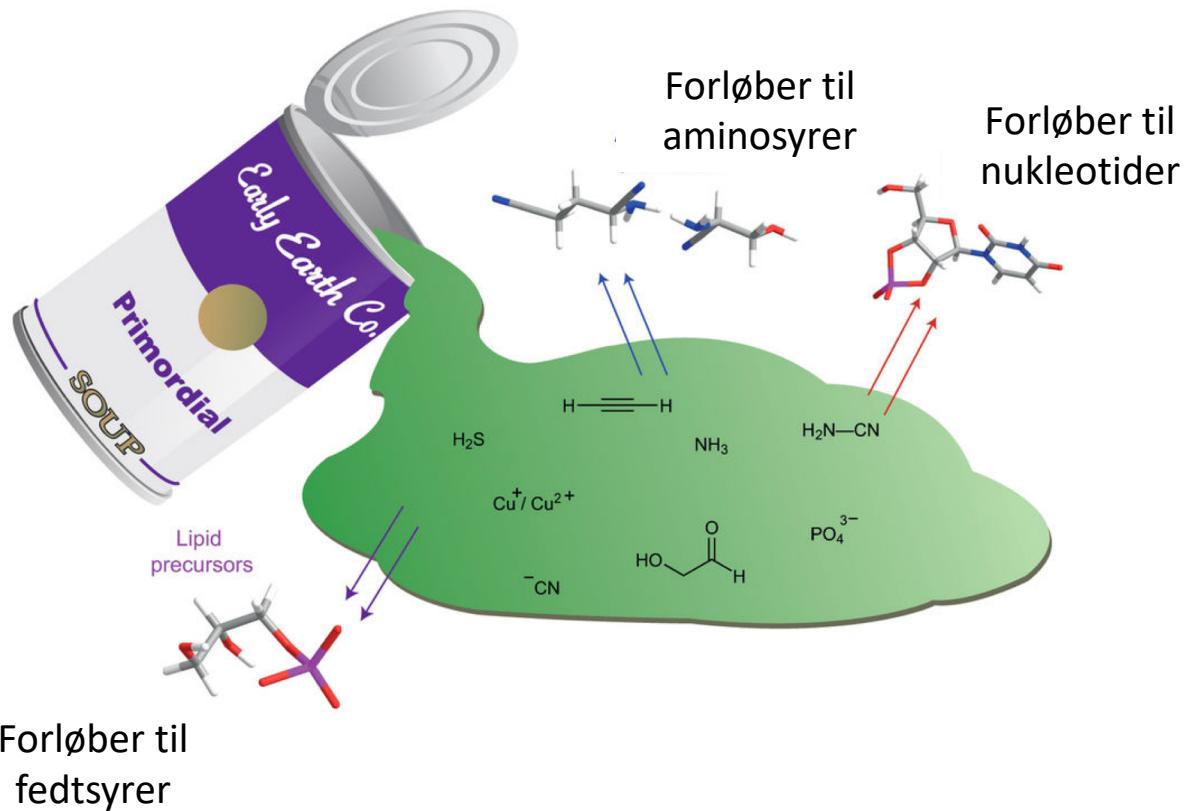

Livets opst  en

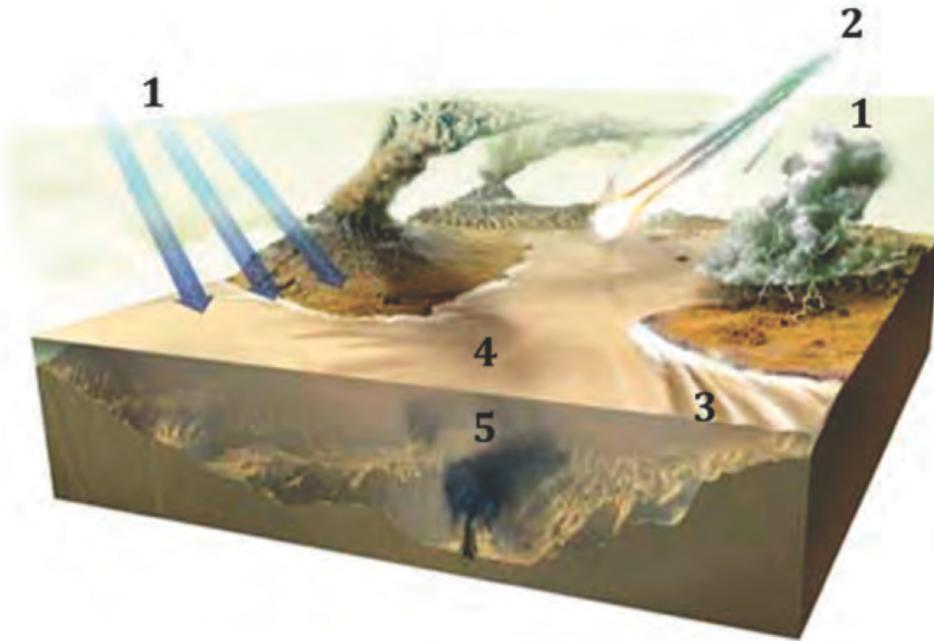

LUCA

Hvor kommer livets byggesten fra?

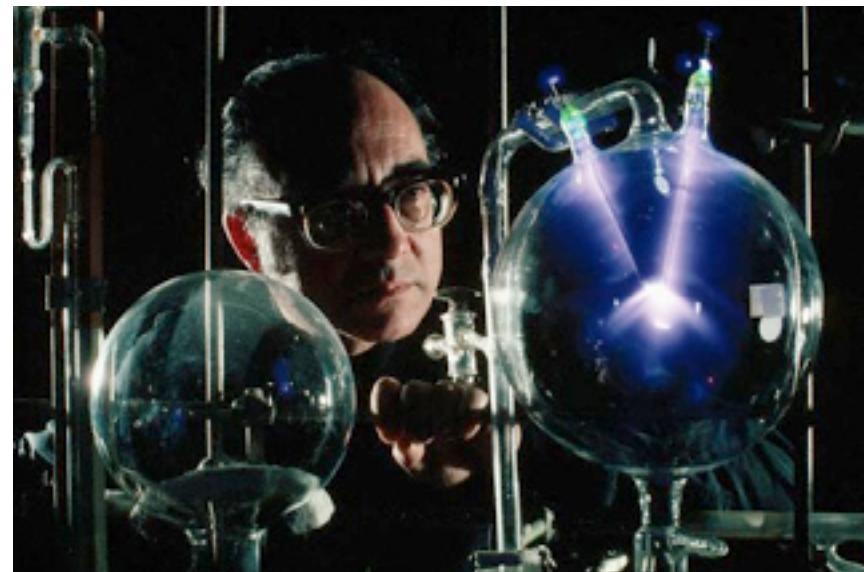
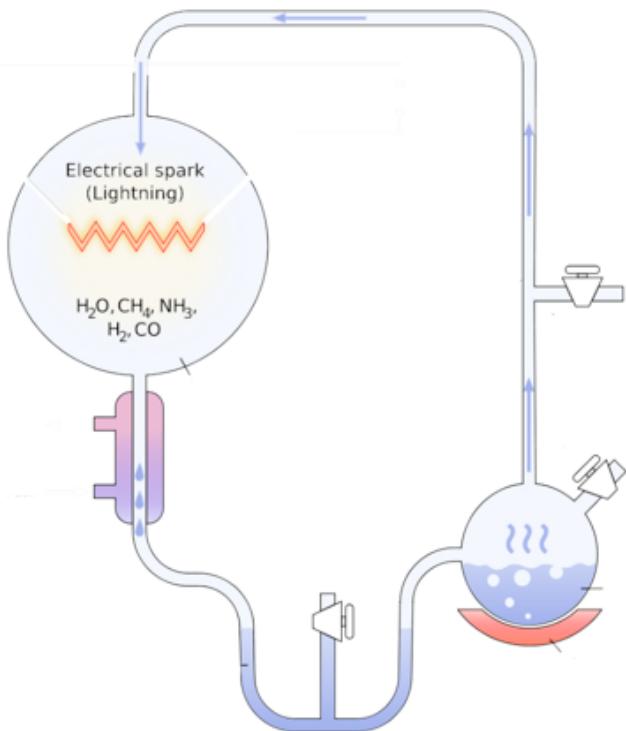
5 miljøer hvor præbiotiske organiske molekyler kunne komme fra

- 1 Atmosfæren
- 2 Meteoritter og kometer
- 3 Overflader mellem mineraler og vandig opløsning (med sollys)
- 4 Overflader mellem mineraler og vandig opløsning (uden sollys)
- 5 Varme kilder og under overfladen

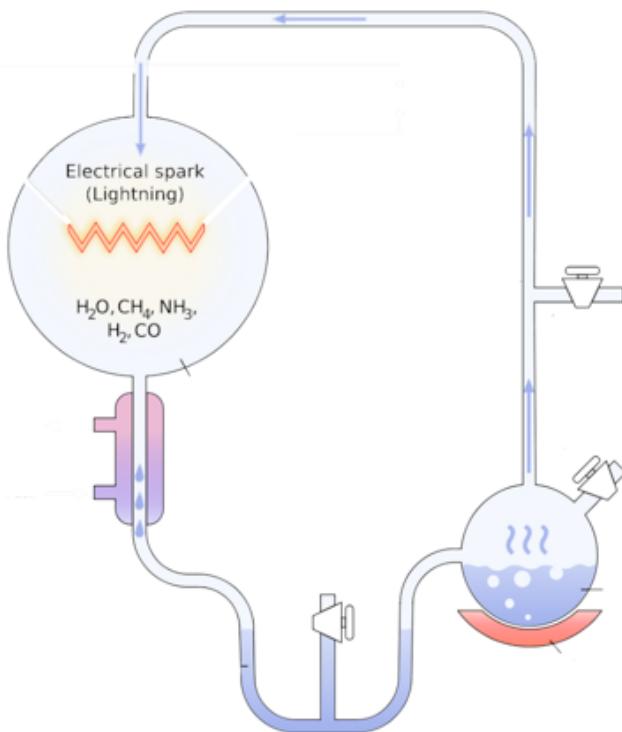
Urey-Miller experimentet

University of Chicago 1953

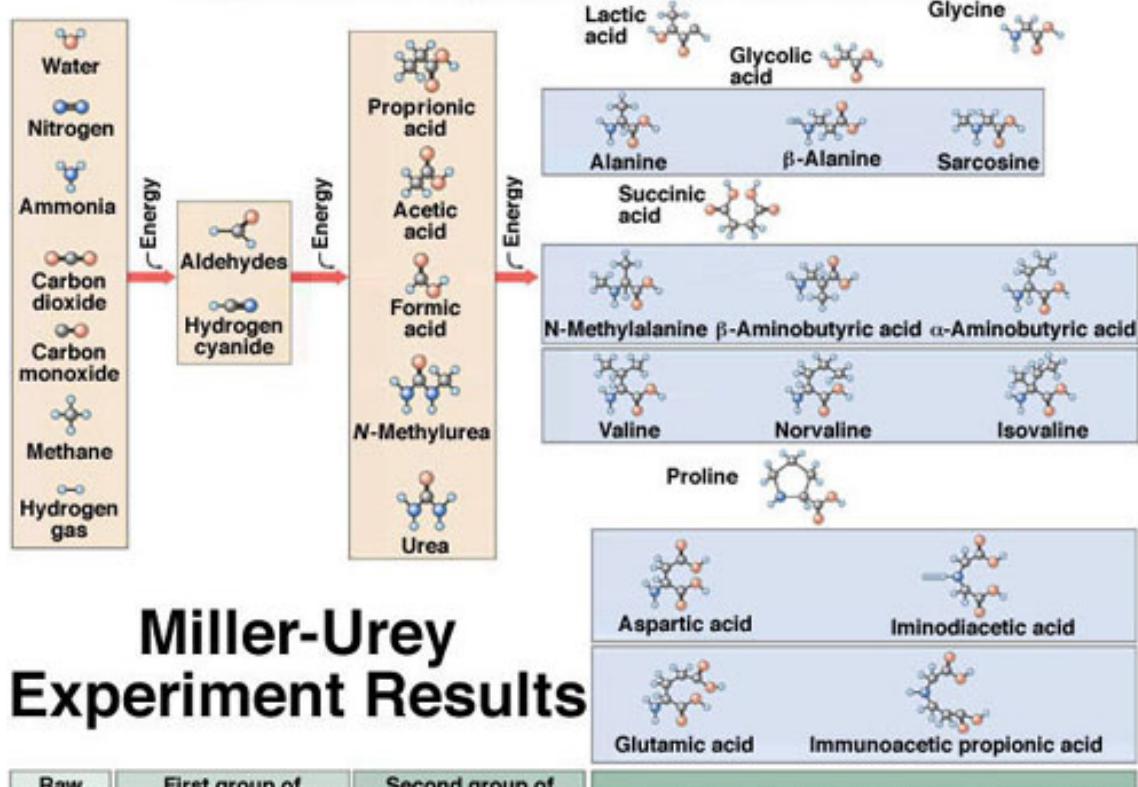

Urey-Miller experimentet

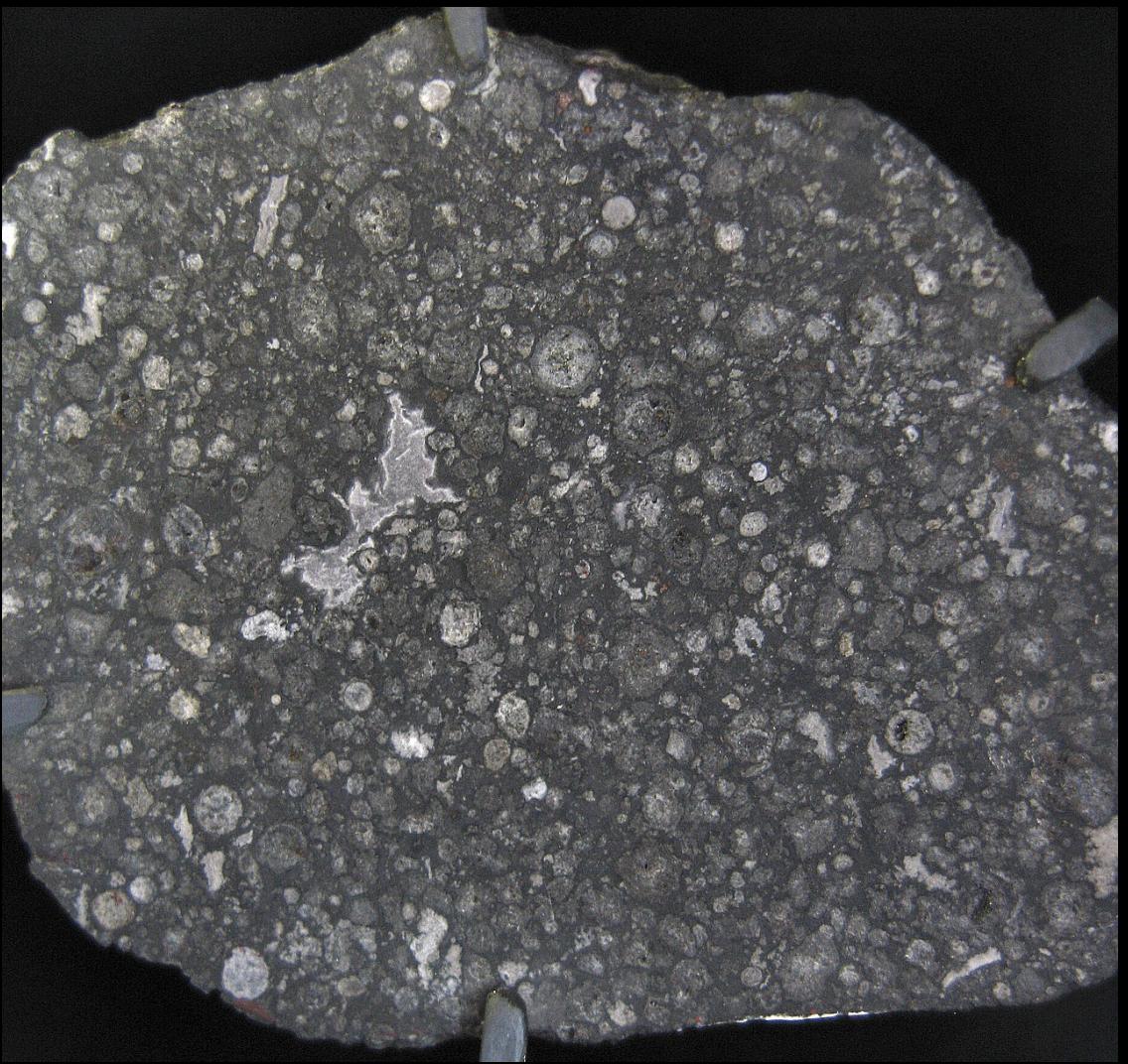
University of Chicago 1953

Copyright © The McGraw-Hill Companies, Inc. Permission required for reproduction or display.

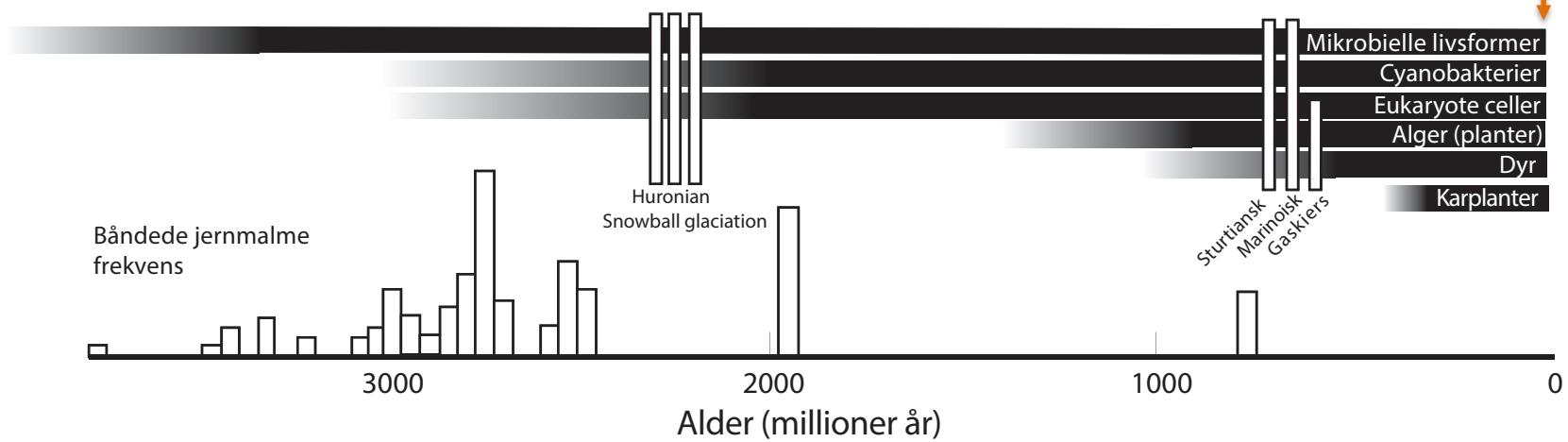
Miller-Urey Experiment Results

Compounds	Structure	Concentration (ppm)	Carbon Chain Length
Aliphatic hydrocarbons		12–35	C1–C30
Aromatic hydrocarbons		15–28	C6–C20
Carboxylic acids		>350	C1–C12
α -Hydroxy carboxylic acids		15	C2–C8
Alcohols		11	C1–C4
Aldehydes		11	C1–C5
Ketones		16	C1–C5
Amines		8	C1–C4
Amino acids		60	C2–C9
Amides		62	C1–C3
Sugar-related (sugar alcohols, sugar acids)		60	C3–C6
Purines and Pyrimidines		2	C4–C5
Basic N-heterocycles		0.05–0.5	C4–C5
Sulfonic acids		67	C1–C4
Phosphonic acids		1.5	C1–C4
Polymers (macromolecular compounds)	—	>14,300	C>100

AFTER SEPTON (2002) AND LLORCA (2004).

Hvorfor opstod mennesker og dyr så sent?

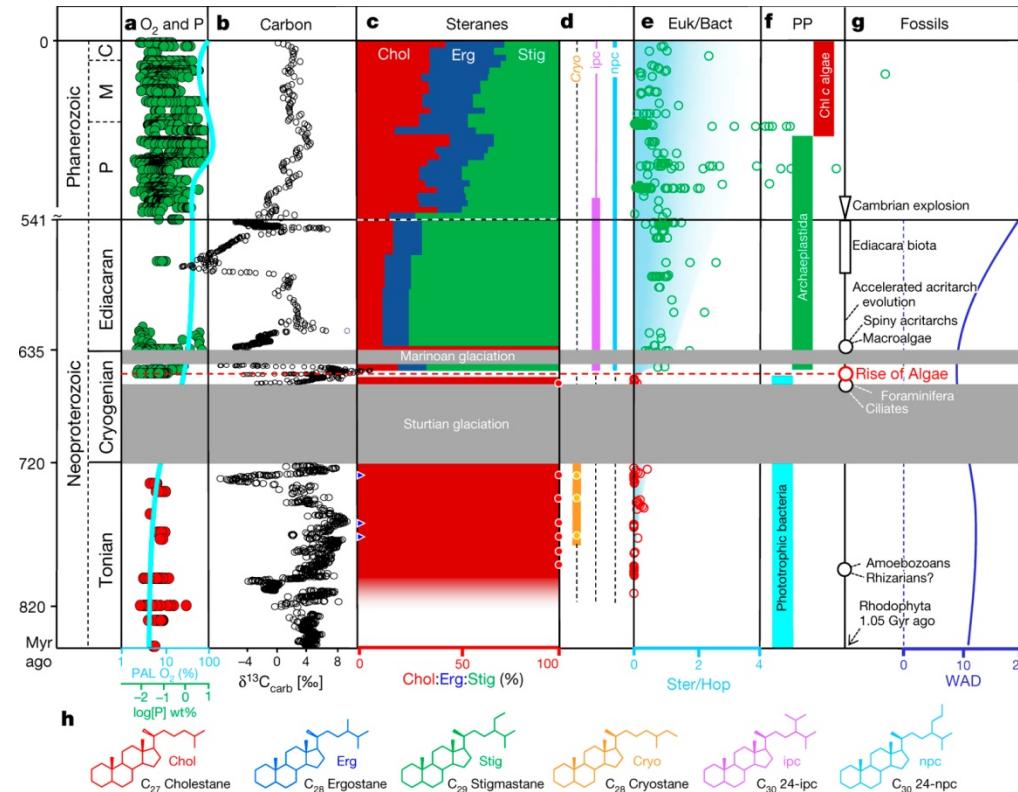

Hvorfor opstod dyr så sent?

Brocks et al 2017: "Madpakkerne blev større"

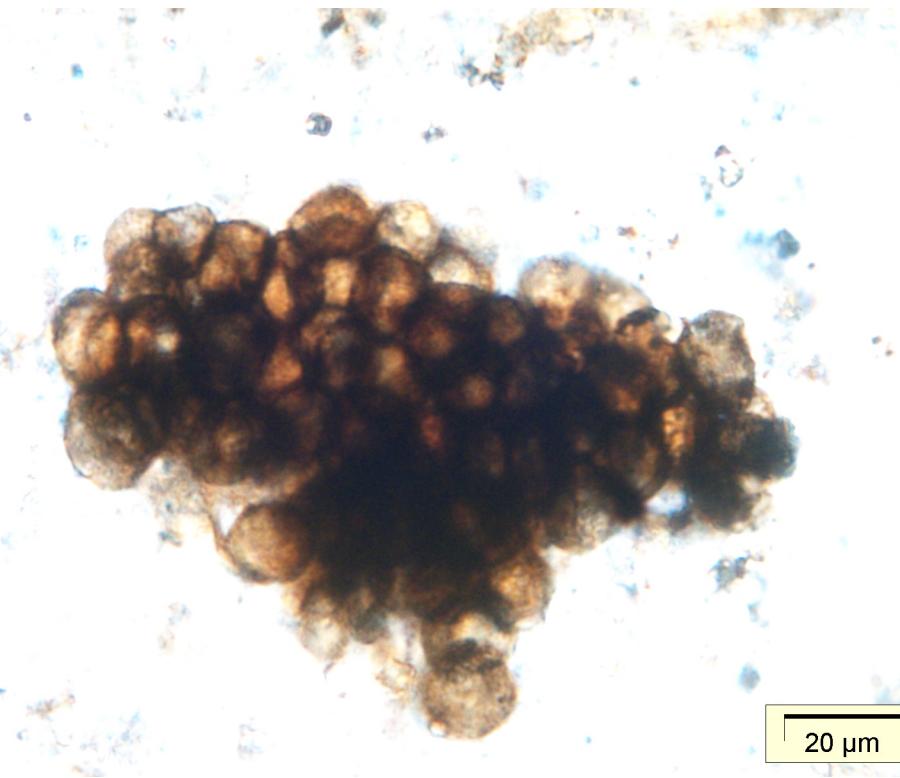
Selv om algerne udviklede sig tidligere, var det først efter den Sturtianske istid (~650 Ma) at algerne begyndte at dominere over cyanobakterier i havet...

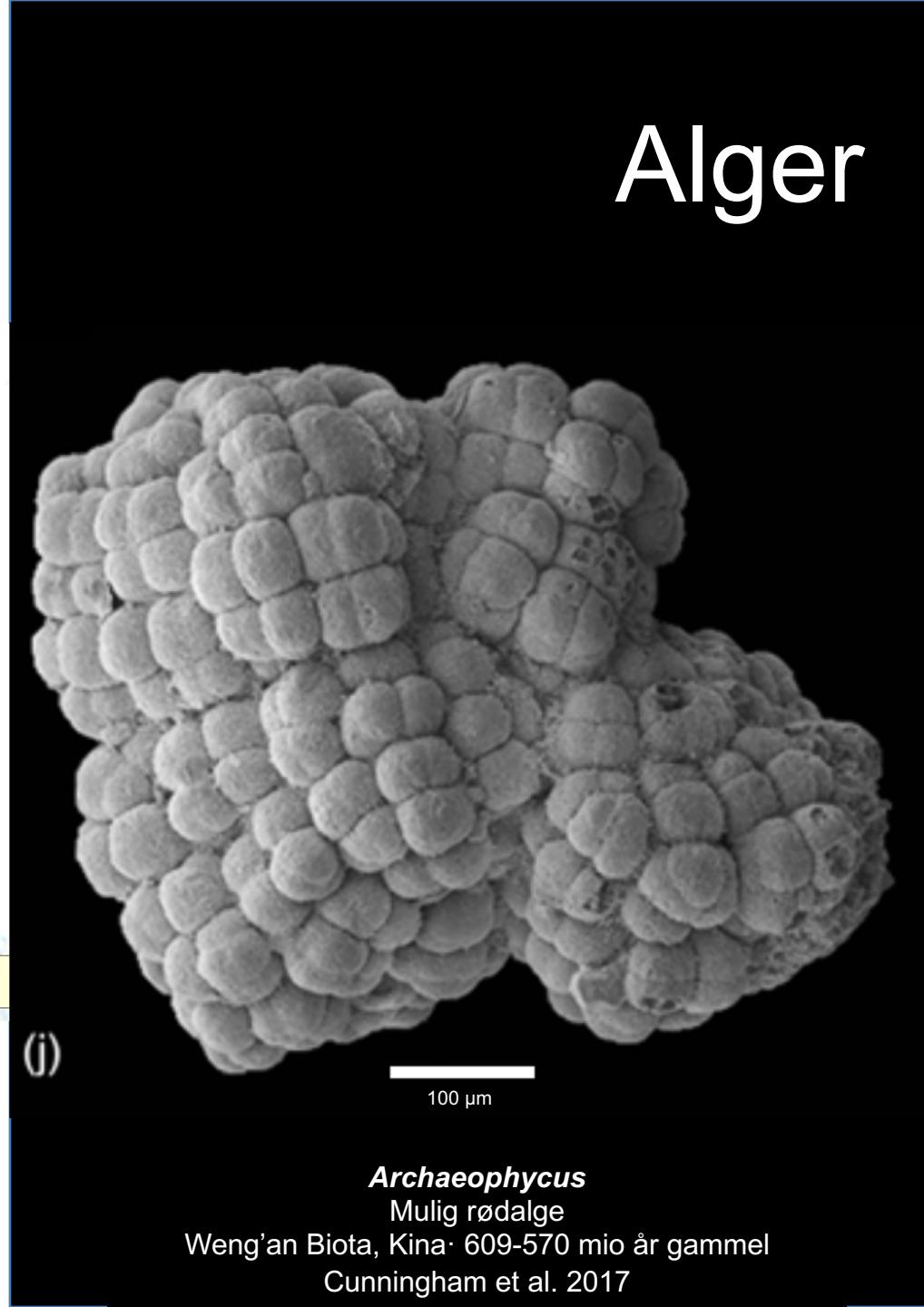
J J Brocks et al. *Nature* 1–4 (2017) doi:10.1038/nature23457

nature

Cyanobakterier

Myxococcoides cantabrigiensis
cyanobakterier
Draken Formationen, Svalbard
~800 mio. år gammel
Foto: T. W. Dahl

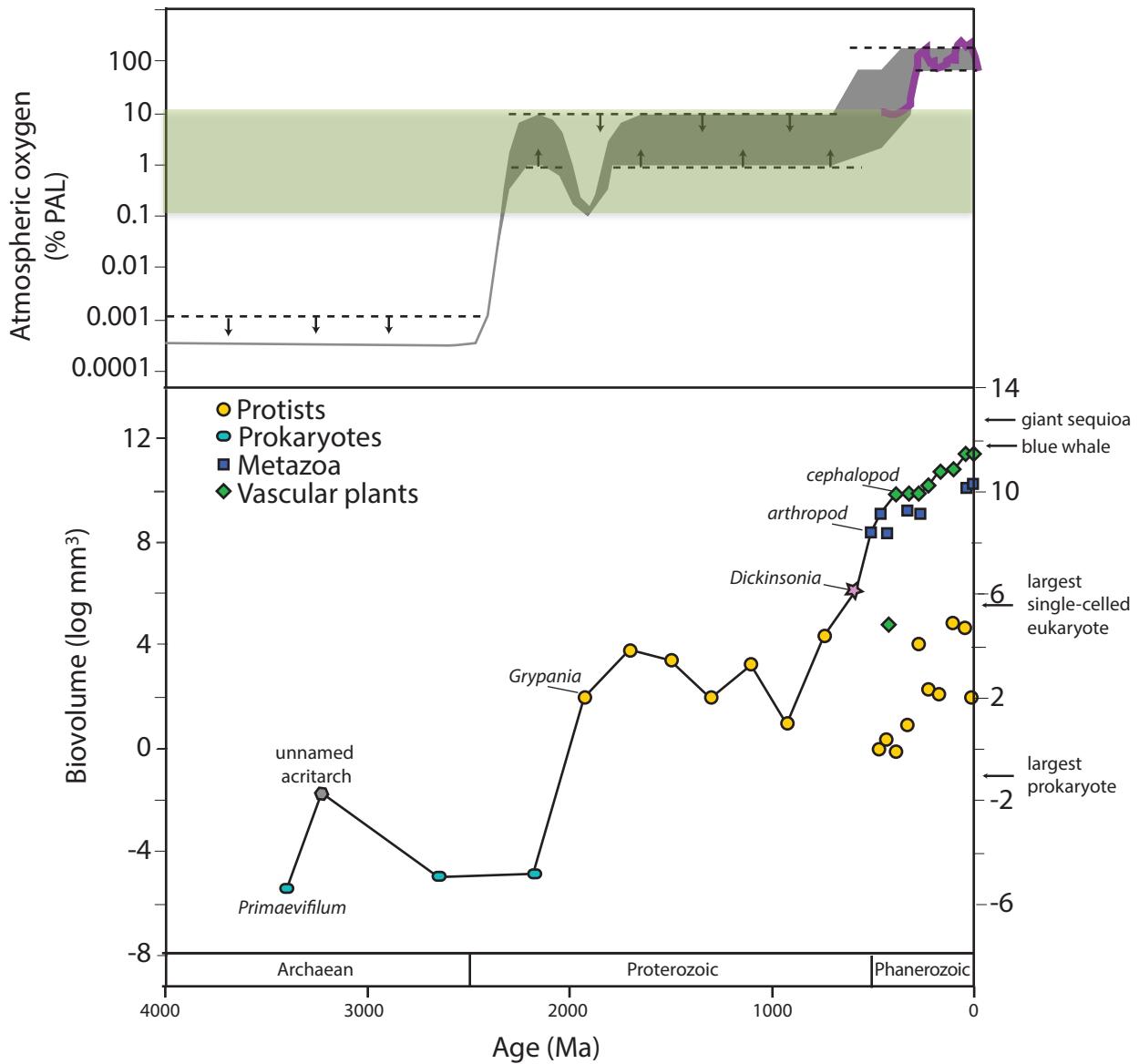
Archaeophycus
Mulig rødalge
Weng'an Biota, Kina · 609-570 mio år gammel
Cunningham et al. 2017

Alger

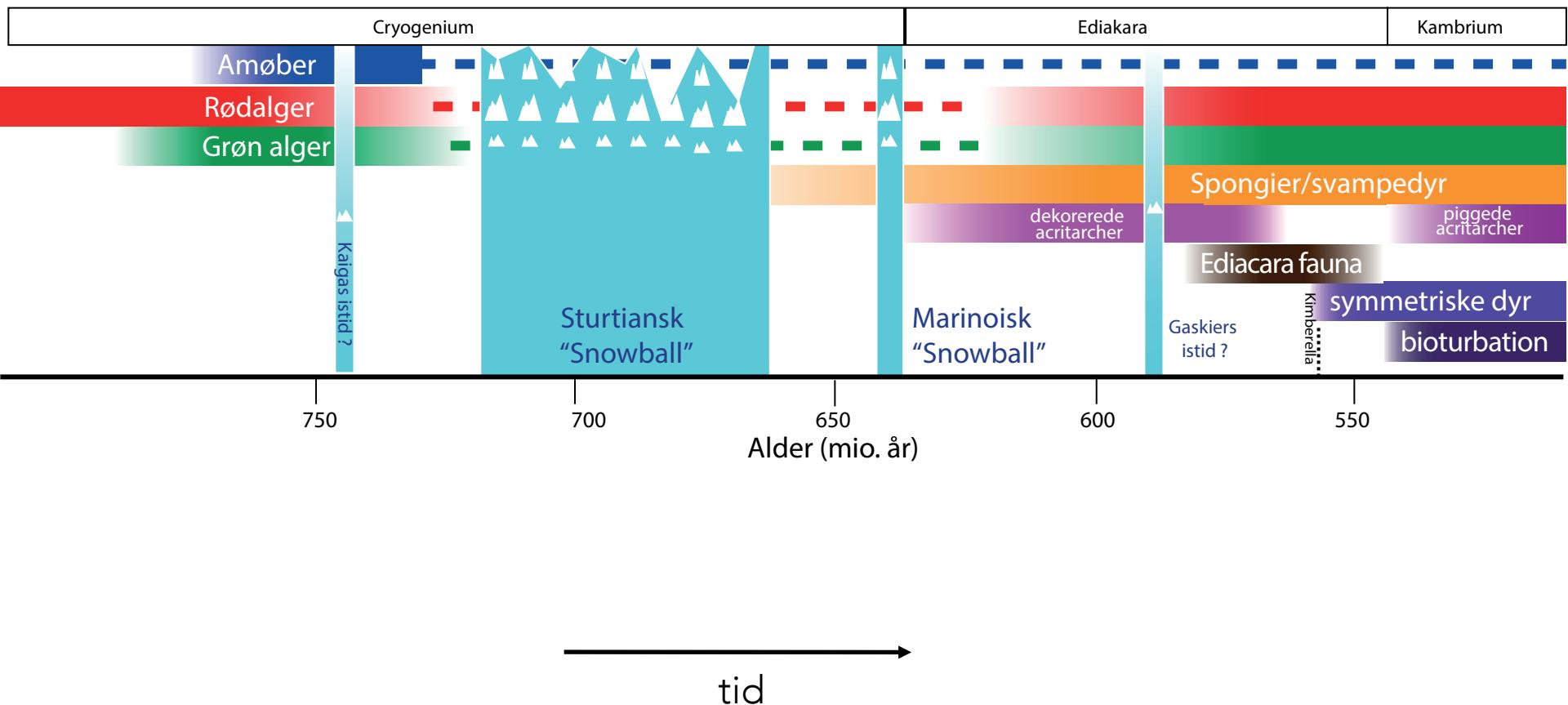

Livets udvikling er tæt knyttet til fri ilt

O₂

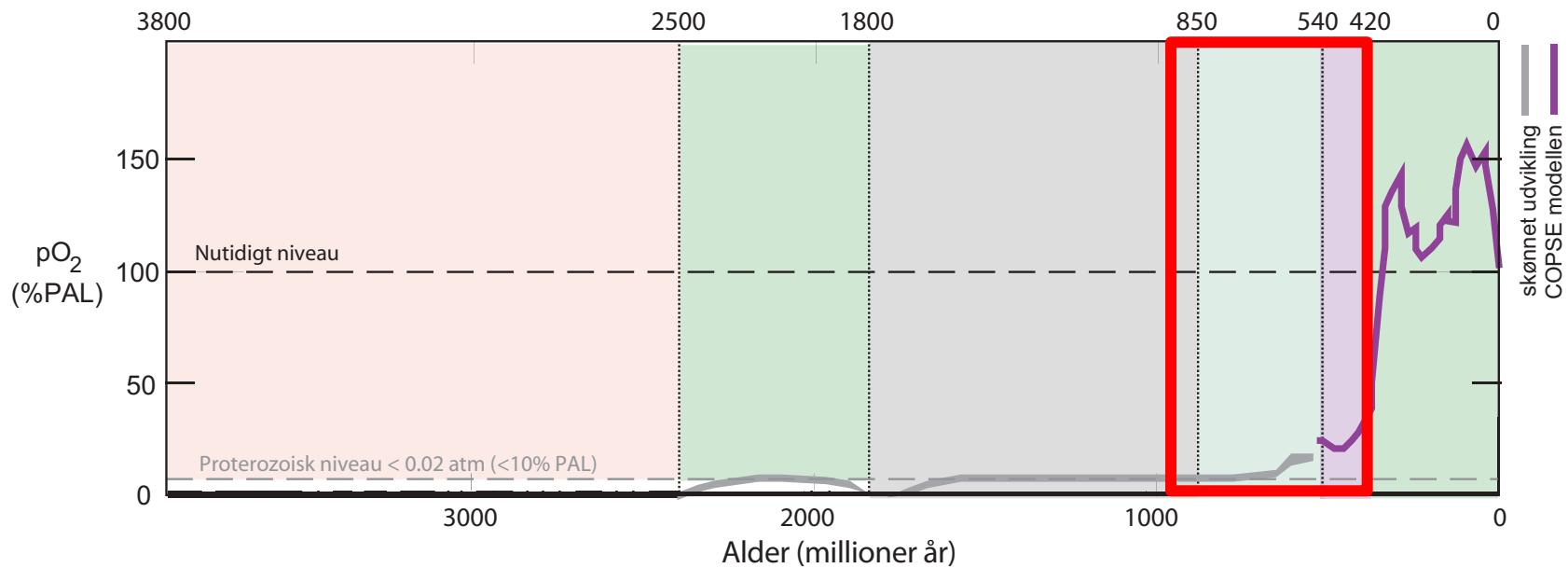
Dyrenes tidlige udviklingshistorie

O₂ → dyr

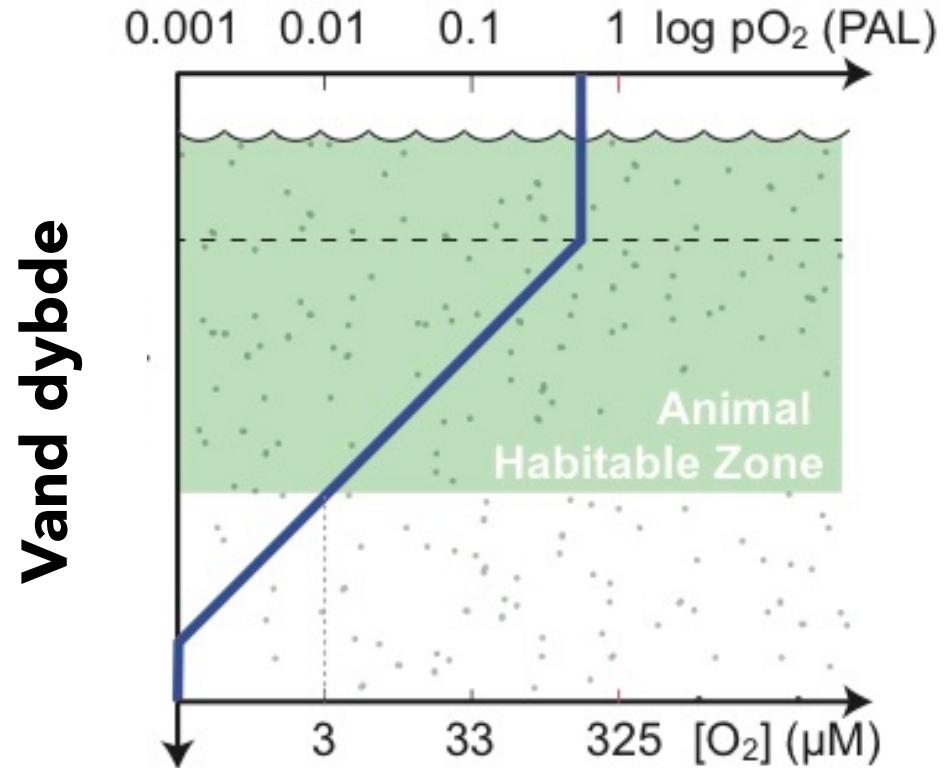

dyr → O₂

Dyrne påvirker miljøet og stabiliserer iltniveauet ved at regulere kulstofkredsløbet på Jorden (bl.a. via bioturbation og fækalieperler)

Ilt indhold

555 mio. år siden

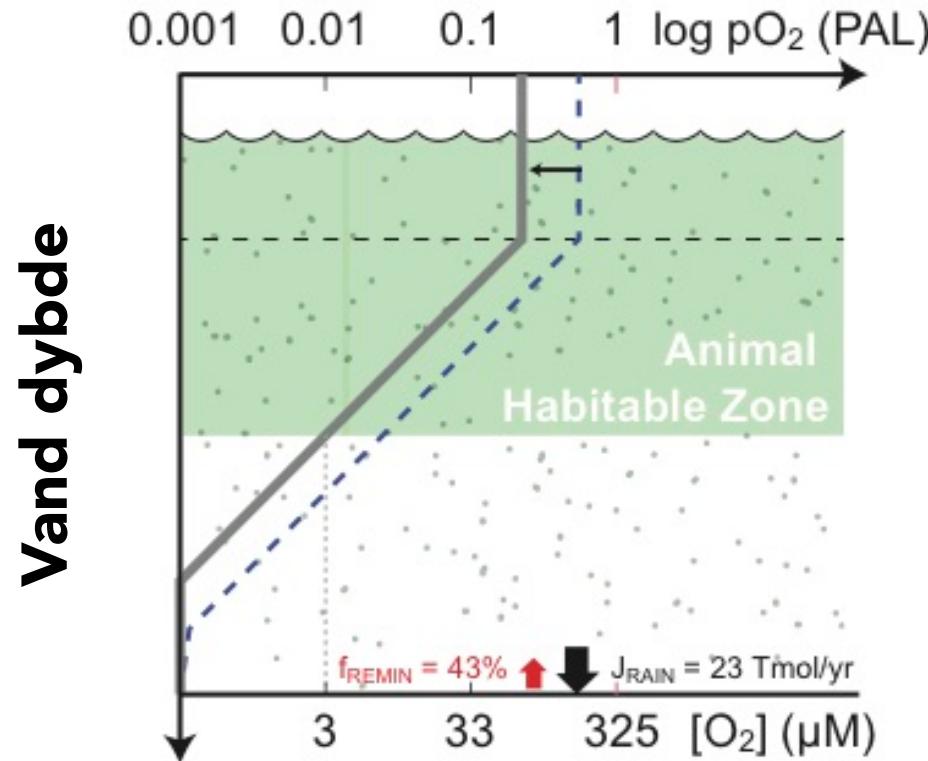

Stabilization of the coupled oxygen and phosphorus cycles by the evolution of bioturbation

R. A. Boyle^{1,2*}, T. W. Dahl^{1,3}, A. W. Dale⁴, G. A. Shields-Zhou⁵, M. Zhu⁶, M. D. Brasier⁷, D. E. Canfield¹ and T. M. Lenton²

Orme graver i mudder · hermed begraves næringstoffet P · produktivitet og O₂ hæmmes

Ilt indhold

525 mio. år siden

Isoxys (zooplankton) op til 45 mm lang

Logan et al. *Nature* 1995

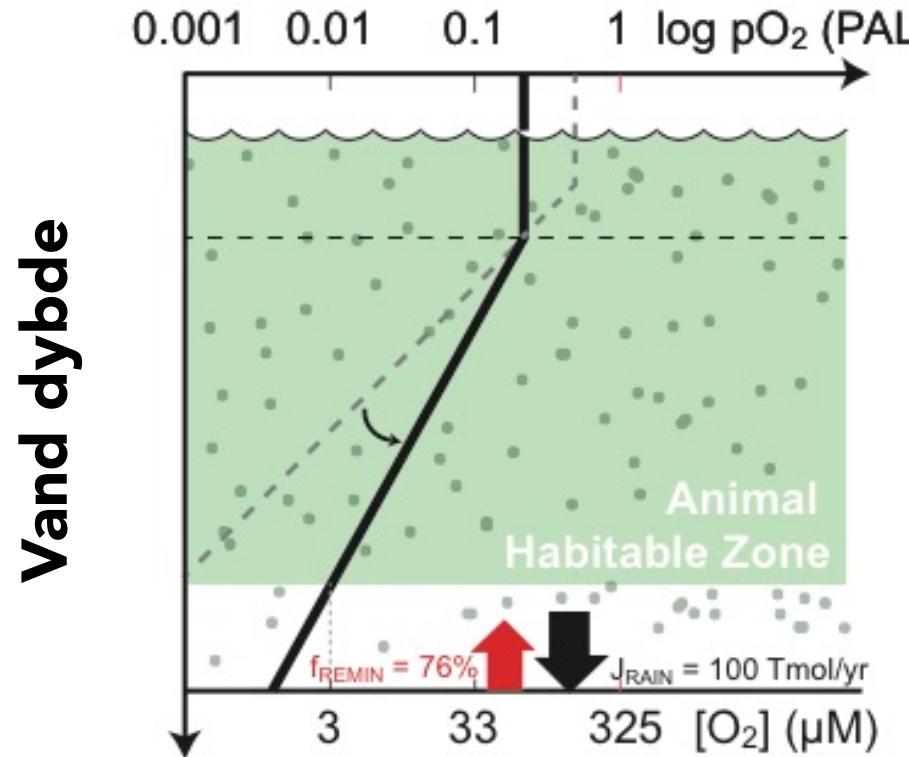
Lenton et al. *Nature Geoscience* 2014

Dahl et al. *Geochemical Perspectives Letters* 2017

Større dyr (meso- og makro-zooplankton) · større fækalieperler

- organisk materiale synker hurtigere til bunds
- mindre O₂ forbrug i vandsøjlen · den O₂-holdige zone expandede

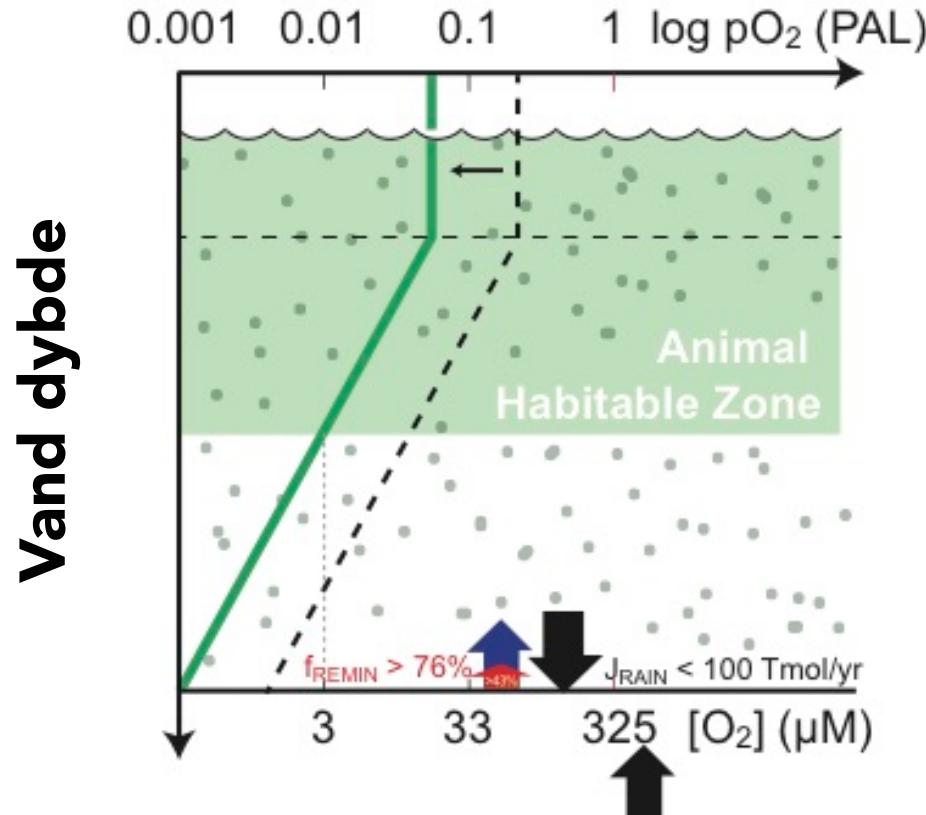
Ilt indhold

521 mio. år siden

Føden blev flyttet til bunden af havet · flere orme graver i mudder
Orme graver i mudder · hermed begraves næringstoffet P · produktivitet og O₂ hæmmes

Ilt indhold

Dydrene påvirker miljøet og stabiliserer jordniveauet
ved at regulere kulstofkredsløbet på Jorden (bl.a. via bioturbation og fækalieperler)

Sammenfatning

- Livet har udviklet sig på Jorden igennem mere end 3,5 mia. år
- Alt liv har en fælles stamfader: LUCA
- Det første liv var mikrobielt.
- Disse celler kunne både replikere og omsætte energi
- Energien fandtes allerede i form af geokemiske reaktioner, der alligevel foregik i miljøet, men cellerne havde enzymer og kunne få reaktionerne til at gå hurtigere.
- Mikrobiel vækst er eksponentiel. Livets kraft er overvældende!
- Affaldsprodukter påvirker nærmiljøet og evolutionen.
- Cyanobakterierne påvirkede endda det globale miljø. De frigav O₂ til havet og atmosfæren.
- Iltniveauet forblev lavt og/eller for ustabilt.
- For 0,55 mia. år siden var der rigeligt ilt i havet og bevægelige dyr opstod.
- Dyrgraven og deres tarmsystem har en effekt på kulstofkredsløbet på Jorden. Det kan have stabiliseret iltniveauet og dermed betingelserne for alt højerestående liv.

Tak for jeres opmærksomhed!

Kontakt info:

Tais W. Dahl:
tais.dahl@ign.ku.dk

GLOBE institute
+45 3532 2356
www.geobiology.dk

Læs:

**Hvordan man laver
en beboelig planet**

Charles Langmuir

Wally Broecker

2012

Princeton University Press

720 sider

Revised and Expanded Edition

HOW TO BUILD
A HABITABLE
PLANET

The Story of Earth from the Big Bang
to Humankind

Charles H. Langmuir
Wally Broecker

4 August 1972, Volume 177, Number 4047

SCIENCE

More Is Different

Broken symmetry and the nature of
the hierarchical structure of science.

P. W. Anderson